

OSPOSOBLJAVANJE OVLAŠTENIKA I POVJERENIKA RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU

Izrada ove prezentacije sufinancirana je sredstvima Europske unije iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa Učinkoviti Ljudski potencijali 2014.-2020., u sklopu projekta Razvoj sustava e-učenja, upravljanja i praćenja zaštite na radu

Sadržaji koji se prikazuju u prezentaciji isključiva su odgovornost Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike – Uprave za rad i zaštitu na radu

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike – Uprava za rad i zaštitu na radu, Zagreb, Ulica grada Vukovara 78, tel.: +385 1 6106641, www.mrosp.gov.hr

Više informacija o EU fondovima: www.strukturnifondovi.hr

PRAVILNIK O OSPOSOBLJAVANJU I USAVRŠAVANJU IZ ZAŠTITE NA RADU TE POLAGANJU STRUČNOG ISPITA, N.N. br. 142/21.

Program osposobljavanja poslodavca odnosno njegovog ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu sastoji se od slijedećih tema:

- 1. Osnovni pojmovi iz zaštite na radu*
- 2. Procjena rizika*
- 3. Osposobljavanje iz zaštite na radu*
- 4. Obveze i prava poslodavaca odnosno njegovog ovlaštenika, radnika i povjerenika radnika za zaštitu na radu*
- 5. Poslovi zaštite na radu*
- 6. Posebni propisi ovisno o djelatnosti poslodavca*
- 7. Posljedice neprovođenja zaštite na radu za poslodavca.*

1.

OSNOVNI POJMOVI ZAŠTITE NA RADU

ZAKONSKI OKVIRI

- **Međunarodna organizacija rada (MOR)**
- **Zakon o zaštiti na radu - objavljen 30.05.2014. godine, N.N. br. 71/14.**
- **Izmjene i dopune Zakona o zaštiti na radu, N.N. br. 118/14., 94/18. i 96/18.**
- **Direktiva Vijeća 89/391/EEZ od 12.06.1989.**
- **Direktiva 2007/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20.06.2007.**
- **Direktiva Vijeća 95/57/EEZ od 24.06.1992.**
- **Direktiva Vijeća 91/383/EEZ od 25.06.1991.**
- **Direktiva Vijeća 92/85/EEZ od 19. 10.1992.**
- **Direktiva Vijeća 94/33/EZ od 29.06.1994.**

Vlada Republike Hrvatske Europskoj komisiji podnosi jedinstveno izvješće o provedbi Direktive 89/391/EEZ i pojedinačnih direktiva u sadržaju i rokovima propisanim Direktivom 2007/30/EZ.

ZAKONSKI OKVIRI - RH

- ***Ustav i ostali zakoni na temelju njega***
- ***Zakon o radu***
- ***Zakon o zaštiti na radu***
- ***Podzakonski propisi***
- ***Pravilnici o tehničkim normativima***
- ***Hrvatske norme***

SVRHA ZAŠTITE NA RADU ?

- ***SUSTAVNO UNAPREĐIVANJE SIGURNOSTI I ZAŠTITE ZDRAVLJA RADNIKA I OSOBA NA RADU***
- ***SPREČAVANJE OZLJEDA NA RADU PROFESIONALNIH BOLESTI, BOLESTI U SVEZI S RADOM***
- ***ZAŠTITA NESMETANOG DUŠEVNOG I TJELESNOG RAZVITKA MLADEŽI***
- ***ZAŠTITA ŽENA OD RIZIKA KOJI BI MOGLI UGROZITI OSTVARIVANJE MATERINSTVA***
- ***ZAŠTITA INVALIDA I PROFESIONALNO OBOLJELIH OD DALJNJEG OŠTEĆENJA ZDRAVLJA***
- ***ZAŠTITA STARIJIH RADNIKA U GRANICAMA PRIMJERENIM NJIHOVOJ ŽIVOTNOJ DOBI***

Članak 1. Zakona o zaštiti na radu

ZAŠTITA NA RADU

Zaštita na radu je sustav

pravila, načela, mjera, postupaka i aktivnosti

čijom se organiziranom primjenom ostvaruje i unapređuje sigurnost i zaštita zdravlja na radu, s ciljem sprječavanja

- *rizika na radu,*
- *ozljeda na radu,*
- *profesionalnih bolesti,*
- *bolesti u vezi s radom*
- *te ostalih materijalnih i nematerijalnih šteta na radu i u vezi s radom*

OZLJEDA NA RADU - ZAKON O ZAŠTITI NA RADU

Ozljeda na radu je ozljeda radnika nastala u prostoru poslodavca u kojemu obavlja rad, ili ga tijekom rada koristi, ili mu može pristupiti, odnosno u drugom prostoru koji nije prostor poslodavca, ali radnik u njemu obavlja rad.

- Poslodavac je obavezan obavijestiti inspektora o ozljedi u slučaju kad je zbog iste radniku ili osobi na radu pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je ozlijeđena osoba zadržana na liječenju u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi ili dnevnoj bolnici.
- Obavijest o ozljedi poslodavac je obavezan dostaviti odmah po nastanku ozljede.
- Smatra se da je poslodavac ispunio obvezu prijave ako je nakon isključenja izvora ozljede, pružanja prve pomoći, te pozivanja hitne medicinske pomoći ili zbrinjavanja ozlijeđene osobe u stacionarnu zdravstvenu ustanovu ili dnevnu bolnicu, bez odgađanja obavijestio mjesnog inspektora na broj telefona objavljen na službenim stranicama ili na jedinstveni telefonski broj za hitne službe 112.

OZLJEDA NA RADU - ZAKON O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

- 1. ozljeda izazvana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizikalnim ili kemijskim djelovanjem te ozljeda prouzročena naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma, ako je uzročno vezana uz obavljanje poslova, odnosno djelatnosti na osnovu koje je ozlijeđena osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju*
- 2. bolest koja je nastala izravno i isključivo kao posljedica nesretnog slučaja ili više sile za vrijeme rada, odnosno obavljanja djelatnosti ili u vezi s obavljanjem te djelatnosti na osnovi koje je osigurana osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju,*
- 3. ozljeda nastala na način iz točke 1. koju osigurana osoba zadobije na redovitom putu od stana do mjesta rada i obratno te na putu poduzetom radi stupanja na posao koji joj je osiguran, odnosno na posao na osnovi kojeg je osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju*

VRSTE OZLJEDA

➤ TEŽA OZLJEDA

potencijalna ili stvarna opasnost za život, značajno ili trajno oštećenje ili uništenje organa, privremena ili trajna nesposobnost za rad, unakaženje, amputacija, veća nagnječenja ili zgnječenja organa, višestruke ozljede, prijelomi, oštećenja velikih žila i živaca

➤ LAKA OZLJEDA

nema opasnosti za život, beznačajno ili lako oštećenje organa, funkcija održana ili privremeno neznatno smanjena, radna sposobnost održana – ogrebotine, manje modruice, nagnječenja, posjekotine

➤ SMRTNA OZLJEDA

ozljeda kod koje je došlo do trenutne smrti ili smrti u roku od godinu dana od dana nastanka ozljede

ANALIZA OZLJEDA NA RADU

Služba za medicinu rada HZJZ-a - analiza podataka o ozljedama na radu koje su se dogodile na mjestu rada po parametrima koji su sukladni metodologiji Europske statistike ozljeda na radu a to su:

- *mjesto i vrijeme ozljeđivanja,*
- *podaci o radniku koji je ozlijeđen (spol, državljanstvo, zaposlenički status, zanimanje, osposobljenost iz ZNR i dr.),*
- *podaci o poslodavcu (djelatnost i veličina poslodavca kod kojeg je zaposlen ozlijeđeni radnik),*
- *podaci o vrsti ozljede i ozlijeđenom dijelu tijela, poslu koji je obavljan i prostoru u kojem je obavljan posao kada se radnik ozlijedio, prema specifičnoj aktivnosti i poremećaju koji je doveo do ozljede, načinu nastanka ozljede i materijalnim sredstvima koja su pri tom korištena ili sudjelovala u ozljedi,*
- *medicinski pokazatelji (ozlijeđeni dio tijela, MKB) i pojedinačna analiza za područja djelatnosti u kojima se ozlijedila većina radnika u odnosu na ukupan broj analiziranih ozljeda.*

Na osnovu podataka Državnog zavoda za statistiku o broju zaposlenih u RH po granama djelatnosti i podatka o broju ozljeda na radu prijavljenih HZZO-u Služba za medicinu rada HZJZ-a izračuna i stopu ozljeda na radu na 1000 zaposlenih.

ANALIZA OZLJEDA NA RADU

Na www.hzzzsr.hr moguće je vidjeti Analize ozljeda na radu, Stopu ozljede na radu na 1000 radnika po godinama, i po djelatnostima:

- A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
- B – Rudarstvo i vađenje
- C – Prerađivačka industrija
- D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija
- E – Opskrba vodom: uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te dj. sanacije okoliša
- F – Građevinarstvo
- G – Trgovina na veliko, popravak motornih vozila i motocikala
- H – Prijevoz i skladištenje
- I – Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
- J – Informacije i komunikacije
- K – Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
- L – Poslovanje nekretninama
- M – Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti
- N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
- O – Javna uprava i obrana, obavezno socijalno osiguranje
- P – Obrazovanje
- Q – Zdravstvena zaštita i socijalna skrb
- R – Umjetnost, zabava i rekreacija
- S – Ostale uslužne djelatnosti.

PRIJAVA OZLJEDE NA RADU

- *Tiskanica OR – www.hzzo.hr*
- *prijavljuju se Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje*
- *Rok: 8 dana od dana nastanka okolnosti na osnovu kojih postoji obveza osiguranja za slučaj ozljede na radu.*
- *Obrazac ima 62 podataka koje treba upisati poslodavac i izabrani doktor opće/obiteljske medicine*

VAŽNO:

- **UZROK OZLJEDE** - *Okolnosti uslijed kojih je do ozljede došlo, tj. razlog koji je doveo do nastanka ozljede.*

DEFINICIJE

PROFESIONALNA BOLEST	<p><u>Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju</u></p> <p>bolest izazvana dužim neposrednim utjecajem procesa rada i uvjeta rada na određenim poslovima</p> <p><u>Zakon o Listi profesionalnih bolesti</u></p> <p>bolest za koju se dokaže da je posljedica djelovanja štetnosti u procesu rada i/ili radnom okolišu, odnosno bolest za koju je poznato da može biti posljedica djelovanja štetnosti koje su u svezi s procesom rada i/ili radnim okolišem, a intenzitet štetnosti i duljina trajanja izloženosti toj štetnosti je na razini za koju je poznato da uzrokuje oštećenje zdravlja.</p>
OPASNOSTI	<p>svi uvjeti na radu i u vezi s radom, koji mogu ugroziti sigurnost i zdravlje radnika</p>
ŠTETNOSTI	<p>kemijske, biološke i fizikalne štetnosti, koje mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika i drugih osoba koje su im izložene</p>
NAPORI	<p>statodinamički, psihofiziološki napori, napori vida i napori govora, koji mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika koji su im izloženi</p>
RADNI OKOLIŠ	<p>fizikalni, kemijski i biološki čimbenici na mjestu rada i u njegovom okruženju</p>

VAŽNO RAZLIKOVATI

➤ PROFESIONALNA BOLEST

.....

Bolest koja je nastala tijekom rada, a koja je izazvana dužim neposrednim utjecajem procesa rada i uvjeta rada, a koja se nalazi na Listi profesionalnih bolesti.

➤ BOLEST PROIZIŠLA IZ RADA

.....

Bolest nastala kao posljedica radnog procesa, a koja nije na Listi profesionalnih bolesti

PROFESIONALNE BOLESTI

- Tiskanica PB – www.hzzo.hr
- Ispunjava poslodavac i izabrani doktor opće/obiteljske medicine nakon dobivenog mišljenja nadležnog specijaliste medicine rada – 33 podataka
- Uz popunjenu tiskanicu prilaže se prikupljena medicinska i druga dokumentacija kojom se može dokazati da je nastanak bolesti uzročno-posljedično vezan uz proces rada
- Podnosi se regionalnom uredu odnosno područnoj službi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO)
- Rok za podnošenje prijave o profesionalnoj bolesti - 8 dana od dana dijagnosticiranja profesionalne bolesti od strane specijaliste medicine rada.
 - Ukoliko se prijava ne podnese u roku od najdulje 3 godine od navedenog roka, gubi se pravo na pokretanje postupka utvrđivanja i priznavanja profesionalne bolesti od strane Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje
- Sve priznate profesionalne bolesti u Republici Hrvatskoj upisuju se u Registar profesionalnih bolesti pri Službi za medicinu rada HZJZ-a, koji se može vidjeti na www.hzzzsr.hr.

UZROCI NASTANKA OZLJEDA

Prilikom nastanka ozljede, iz razgovora s ozlijeđenim radnikom i odgovornim osobama

NAJČEŠĆI ODGOVOR:

OZLJEDA NASTALA SLUČAJNO

Da li je to zbilja tako?

TO BI ZNAČILO:

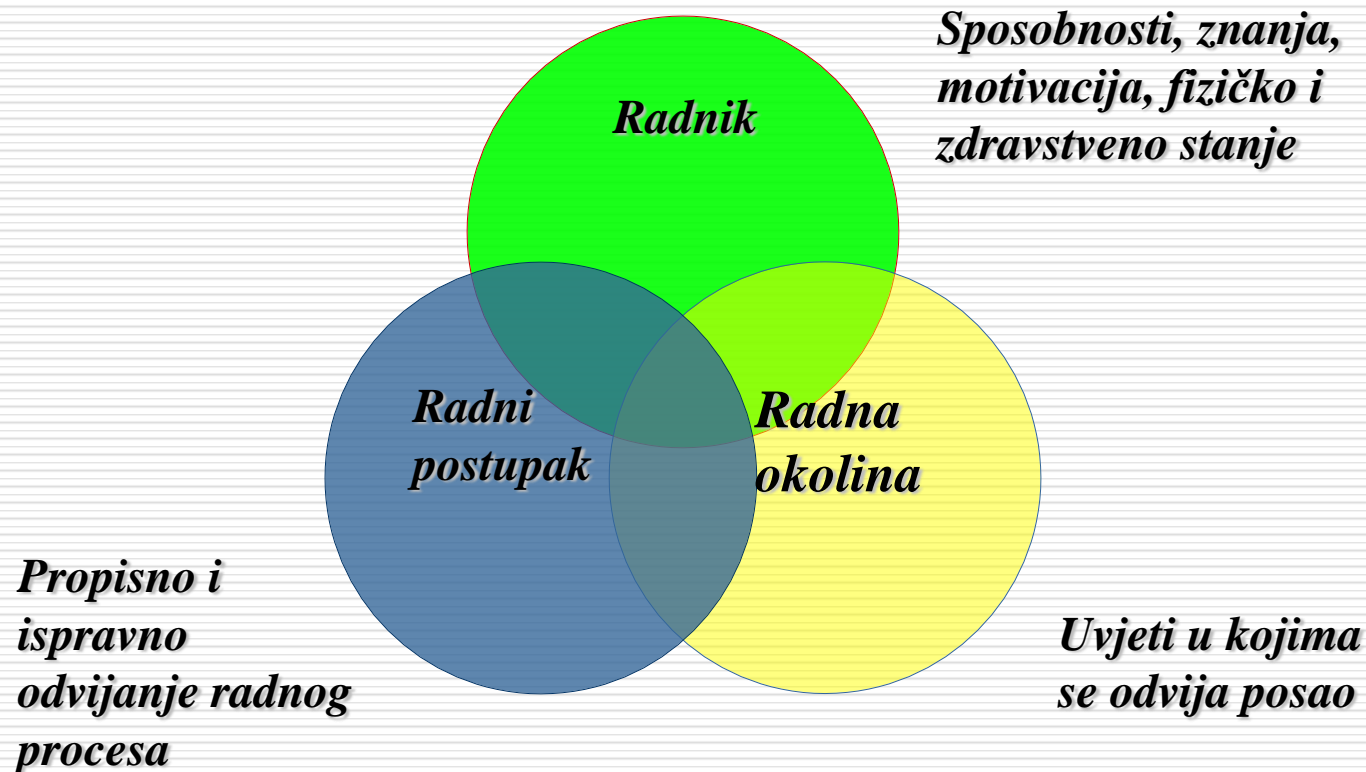
- *svi radnici imaju iste šanse da se ozlijede*
- *svi radnici bi u istom vremenskom periodu doživjeli isti broj ozljeda.*

UZROCI NASTANKA OZLJEDA - STATISTIKA

SIGURAN RADNI PROCES

TROŠKOVI OZLJEDE NA RADU

Osim oštećenja zdravlja radnika kao posljedica ozljede na radu javljaju se i troškovi. Ukupni troškovi ozljede na radu sastoje se od dvije vrste troškova:

- direktni troškovi
- indirektni troškovi

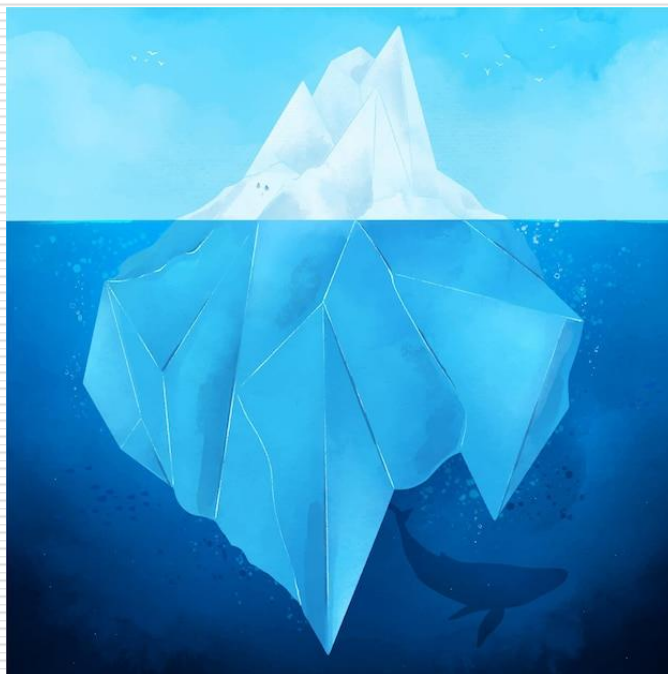
Direktni troškovi mogu se prilično jednostavno izračunati i najčešće se samo oni uzimaju u obzir prilikom izračuna troškova ozljede na radu.

No, zbog sagledavanja cjelokupnog stanja zaštite na radu svakako je nužno uzeti u obzir i indirektne troškove, koji nisu uvijek lako uočljivi, ali koji predstavljaju svakako trošak za poslodavca.

Indirektni troškovi 4-6 puta veći od direktnih troškova.

TROŠKOVI OZLJEDE NA RADU

Često se navodi da su zapravo direktni troškovi samo vrh ledene sante (dio koji pliva na vodi) a zapravo su ukupni troškovi cijela santa leda.

UKUPNI TROŠKOVI OZLJEDE NA RADU

- 1. TROŠKOVI PRVE POMOĆI**
- 2. TROŠKOVI MEDICINSKE POMOĆI**
- 3. TROŠKOVI LIJEČENJA U BOLNICI**
- 4. NAKNADA ZARADE OZLIJEĐENOM RADNIKU**
- 5. IZGUBLJENO RADNO VRIJEME OZLIJEĐENOG RADNIKA**
- 6. IZGUBLJENO RADNO VRIJEME DRUGIH RADNIKA**
- 7. IZGUBLJENO RADNO VRIJEME VODITELJA POSLOVA**
- 8. GUBICI U PROIZVODNJI**
- 9. TROŠKOVI ZAPOŠLJAVANJA NOVOG RADNIKA**
- 10. TROŠKOVI SUDSKIH POSTUPAKA**
- 11. NAKNADA ŠTETE**
- 12. JEDNOKRATNA NOVČANA POMOĆ**
- 13. IZDACI NA OSNOVU PREUZETIH OBVEZA**

Sigurna realizacija
Bez skrivenih troškova

Početna O nama Usluge

Letak odvjetničkog ureda

Prometne nesreće

Detaljno Vas informiramo o vašim pravima, savjetujemo i organiziramo naplatu odštete angažirajući vrhunski tim odvjetnika.

[pročitajte više](#)

Ozljede na radu

Utvrditi ćemo okolnosti koje su dovele do ozljede, procijeniti ćemo Vaš predmet, organizirati ćemo vam naplatu odštete.

[pročitajte više](#)

Liječničke pogreške

Stojimo Vam besplatno na raspolaganju s ciljem utvrđivanja odgovornosti i posljedica koje nastale radi liječničkih pogrešaka.

[pročitajte više](#)

Ozljede na radu

Ozljeda na radu

Ozljeda na radu je svaka ozljeda izazvana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili kemijskim djelovanjem uzročno vezana za obavljanje

Ozlijedili ste se na radnom mjestu?

Niste sigurni možete li potraživati odštetu?

Obratite nam se sa povjerenjem!

Ostvarite svoja prava bez ikakvog rizika i materijalnih troškova.

Provjerite visinu odštete

Imam li pravo na odštetu?

Ispunite formu ispod i ubrzo ćemo Vas kontaktirati.

Ime i prezime

Kontakt telefon

Email

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

ZAKLJUČAK

***ULAGANJE U ZAŠTITU NA RADU
PREDSTAVLJA
DOBRO ULOŽEN NOVAC!***

ZAKONSKI OKVIRI

- **Konvencije MOR-a**
- **Direktive Vijeća EEZ**
- **Ustav i ostali zakoni na temelju njega**
- **Zakon o radu**
- **Zakon o zaštiti na radu**
- **Direktive Vijeća EEZ**
- **Podzakonski propisi**
- **Pravilnici o tehničkim normativima**
- **Hrvatske norme**

USTAV REPUBLIKE HRVATSKE, N.N. br. 85/10. – pročišćeni tekst

➤ *Članak 49.*

Poduzetnička i tržišna sloboda temelj su gospodarskog ustroja Republike Hrvatske

➤ *Članak 50.*

Poduzetnička se sloboda i vlasnička prava mogu iznimno ograničiti zakonom radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, prirode, ljudskog okoliša i zdravlja ljudi

➤ *Članci 55. i 56.*

Ograničenje radnog vremena, pravo na odmore, socijalnu sigurnost, socijalno osiguranje, prava žene

➤ *Članak 65.*

Mladež, majke i invalidne osobe imaju pravo na zaštitu na radu

➤ *Članak 70.*

Pravo na zdrav život, pravo na zdrav okoliš, osobita skrb o zaštiti zdravlja, prirode i ljudskog okoliša

ZAKON O RADU, N.N. 93/14., 127/17., 98/19. - Dužnosti poslodavca

- *zabrana otkazivanja radniku ako je privremena nesposobnost uzrokovana ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću*
- *neometano dozvoliti napredovanje u poslu i ostvarenje drugih prava ozlijeđenih ili oboljelih radnika*
- *osigurati povratak privremeno nesposobnog radnikana njegovo radno mjesto nakon što se utvrdi njegova sposobnost za rad*
- *u sporu između poslodavca i radnika, samo je doktor specijalist medicine rada nadležan ocijeniti jesu li ponuđeni poslovi odgovarajući.*
- *radnik ima pravo na dodatno stručno osposobljavanje,*
- *ako je poslodavac poduzeo sve mjere, poslodavac radniku može otkazati ugovor o radu uz suglasnost radničkog vijeća, ali osigurati otpremninu najmanje u dvostrukom iznosu od iznosa koji bi mu inače pripadao*

ZAKON O RADU, N.N. 93/14., 127/17., 98/19. - Dužnosti poslodavca

- *Smanjiti radno vrijeme na mjestima na kojima nije moguće zaštititi radnika od štetnih utjecaja razmjerno štetnim utjecajima. Radnik ne smije na takvim poslovima raditi prekovremeno niti se smije na takvim poslovima zaposliti kod drugoga poslodavca.*
- *Prekovremeni rad, preraspodjela radnog vremena*
 - *najviše do 50 sati tjedno (40 + 10 prekovremeno)*
 - *sto osamdeset sati godišnje.*
- *Noćni rad: Ako je temeljem procjene rizika noćni radnik na radu izložen osobitoj opasnosti ili teškom fizičkom ili mentalnom naporu, poslodavac je takvom radniku dužan utvrditi raspored radnog vremena tako da ne radi više od osam sati tijekom razdoblja od dvadeset četiri sata u kojem radi noću.*
- *Omogućiti adekvatne godišnje odmore na težim poslovima – 4 tjedna/5 tjedana*

ZAKON O OBVEZNYM ODNOSIMA, N.N. br. 35/05., 41/08., 78/15., 29/18., 126/21.

- Članak 1045. - *Tko drugome prouzroči štetu, dužan je naknaditi je ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje.*
- Članak 1061.- *Odgovornost poslodavca - Za štetu koju radnik u radu ili u svezi s radom prouzroči trećoj osobi odgovara poslodavac*
- Članak 1088. – *Naknada u obliku novčane rente - U slučaju smrti, tjelesne ozljede ili oštećenja zdravlja naknada se određuje, u pravilu, u obliku novčane rente, doživotno ili za određeno vrijeme.*
- Članak 1093. - *Izgubljena zarada, troškovi liječenja i pogreba - Tko prouzroči nečiju smrt, dužan je naknaditi uobičajene troškove njegova pogreba. On je dužan naknaditi i troškove njegova liječenja od zadobivenih ozljeda i druge potrebne troškove u vezi s liječenjem, te zaradu izgubljenu zbog nesposobnosti za rad.*
- Članak 1094. - *Pravo osobe koju je poginuli uzdržavao - Osoba koju je poginuli uzdržavao ili redovito pomagao, ima pravo na naknadu štete koju trpi gubitkom uzdržavanja, odnosno pomaganja.*

ZAKON O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU, N.N., br.80/13., 137/13., 98/19.

- *U okviru prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja osiguravaju se i prava za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti, koja obuhvaćaju i mjere za provođenje specifične zdravstvene zaštite radnika te dijagnostičke postupke kod sumnje na profesionalnu bolest*
- *Obvezno zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu provodi HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE*
- *Članak 17.*

Prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, uključujući i prava za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti, prema ovome Zakonu obuhvaćaju:

- 1. pravo na zdravstvenu zaštitu,*
- 2. pravo na novčane naknade.*

ZAKON O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU, N.N., br.80/13., 137/13., 98/19.

- *Članak 66. i 67. – definira pojam ozljede na radu*
- *Članak 68.- definira pojam profesionalne bolesti*

ZAKON O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU, N.N., br.80/13., 137/13., 98/19.

Pravo na novčane naknade za slučaj priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti obuhvaća:

- 1. naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad uzrokovane priznatom ozljedom na radu, profesionalnom bolešću,*
- 2. naknadu za troškove prijevoza u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja*
- 3. naknadu za troškove pogreba u slučaju smrti osigurane osobe, ako je smrt neposredna posljedica priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.*

Naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti od prvoga dana privremene nesposobnosti obračunava i isplaćuje pravna, odnosno fizička osoba – poslodavac, s tim da je Zavod obavezan vratiti isplaćenu naknadu plaće u roku od 45 dana od dana primitka zahtjeva za povrat.

ZAKON O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU, N.N., br.80/13., 137/13., 98/19.

- *Osiguranik za vrijeme privremene nesposobnosti iz ima pravo na naknadu plaće dok izabrani doktor ne utvrdi da je sposoban za rad ili dok nije vještačenjem utvrđena invalidnost zbog opće nesposobnosti za rad ili profesionalne nesposobnosti za rad.*
- *Kada se vještačenjem utvrdi da je kod osiguranika nastupila profesionalna nesposobnost za rad, odnosno neposredna opasnost od nastanka invalidnosti, obvezno je navesti poslove i radne zadatke koje osiguranik s obzirom na preostalu radnu sposobnost može obavljati*
- *Osiguranik ima pravo na teret sredstava Zavoda, odnosno državnog proračuna ostvariti pravo na naknadu plaće u maksimalnom trajanju od 18 mjeseci po istoj dijagnozi bolesti, bez prekida,*
- *Nakon isteka roka osiguranik ostvaruje pravo na naknadu plaće u iznosu 50% zadnje isplaćene naknade plaće na ime te privremene nesposobnosti dok za privremenu nesposobnost postoji medicinska indikacija.*

ZAKON O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU, N.N., br.80/13., 137/13., 98/19.

- *Postupak utvrđivanja i priznavanja ozljede ili bolesti za ozljedu na radu, odnosno profesionalnu bolest pokreće pravna ili fizička osoba podnošenjem prijave o ozljedi na radu, odnosno profesionalnoj bolesti.*
- *Sadržaj i oblik tiskanice prijave o ozljedi na radu, odnosno profesionalnoj bolesti utvrđuje Zavod.*
- *O priznavanju ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti Zavod odlučuje, u pravilu, bez donošenja pisanog rješenja, ovjerom tiskanice prijave o ozljedi na radu, odnosno profesionalnoj bolesti.*

ZAKON O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU, N.N., br.80/13., 137/13., 98/19.

Prijava o ozljedi na radu, odnosno profesionalnoj bolesti podnosi se:

- 1. za slučaj ozljede na radu – u roku od osam dana od dana nastanka ozljede na radu,*
- 2. za profesionalnu bolest – u roku od osam dana od dana kada je osigurana osoba primila ispravu zdravstvene ustanove, kojom joj je dijagnosticirana profesionalna bolest.*
- 3. Osigurana osoba za koju Zavodu nije podnesena prijava o ozljedi na radu, odnosno profesionalnoj bolesti u roku od tri godine od isteka rokova gubi pravo na pokretanje postupka utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti od strane Zavoda.*

ZAKON O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU, N.N., br.80/13., 137/13., 98/19.

Zavod je obvezan zahtijevati naknadu prouzročene štete od pravne ili fizičke osobe:

- 1. ako su bolest, povreda ili smrt osigurane osobe nastale zbog toga što nisu provedene mjere zaštite na radu*
- 2. kada je šteta nastala jer je radnik stupio na rad bez propisanoga prethodnoga zdravstvenog pregleda, a poslije se zdravstvenim pregledom utvrdi da ta osoba prema zdravstvenom stanju nije bila sposobna za rad na određenim poslovima.*

ZAKON O MIROVINSKOM OSIGURANJU, N.N. 157/13., 33/15., 120/15., 62/18., 115/18., 102/19., 84/21.

Invalida rada – radnik koji je na osnovi invalidnosti ostvario pravo na invalidsku mirovinu ili pravo na profesionalnu rehabilitaciju

Zakon definira:

- *Potrebu premještanja radnika na drugi posao ukoliko mu prijete opasnost od nastanka invalidnosti*
- *Uvjete, način izračuna i prava na naknadu zbog tjelesnog oštećenja (najmanje 30 % tjelesno oštećenje)*

Ako je djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti osiguranika nastao zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, pravo na invalidsku mirovinu osiguranik stječe bez obzira na dužinu mirovinskog staža.

ZAKON O MIROVINSKOM OSIGURANJU, N.N. 157/13., 33/15., 120/15., 62/18., 115/18., 102/19., 84/21.

- *osiguranik ima pravo na prof. rehabilitaciju ukoliko je invalidnost i preostala radna sposobnost nastala zbog ozljede ili prof. bolesti bez obzira na dužinu staža*
- *rehabilitaciju osigurava poslodavac (također i prijevoz, smještaj, naknadu plaće)*
- *Pravo na prof. rehabilitaciju imaju radnici prije navršene 53. godine života ako se mogu osposobiti za rad na drugom poslu (sa istim ili sličnim stupnjem stručne spreme)*
- *od dana nastanka ozljede pa do dana zaposlenja osiguranik ima naknadu plaće u visini invalidske mirovine za 40 godina staža*
- *Ako je smrt osiguranika nastala zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, članovi obitelji imaju pravo na obiteljsku mirovinu bez obzira na dužinu mirovinskog staža osiguranika.*

ZAKON O ZAŠTITI NA RADU

ZAKON O ZAŠTITI NA RADU

N.N. br. 71/14., 118/14., 94/18., 96/18.

primjenjuje se od 08.06.2014.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

ZAKON O ZAŠTITI NA RADU

N.N. br. 71/14., 118/14., 94/18., 96/18.

Poglavlje	ODREDBE	članak
I – II.	OPĆE ODREDBE, NACIONALNA POLITIKA I AKTIVNOSTI	1- 9.
III.	PRAVILA ZAŠTITE NA RADU I OPĆA NAČELA PREVENCIJE	10 - 16.
IV.	OBVEZE POSLODAVCA U PROVOĐENJU ZAŠTITE NA RADU	17 - 66.
V.	OBVEZE I PRAVA RADNIKA	67 - 69.
VI.	POVJERENIK RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU	70 – 72.
VII.	DJELATNOSTI U VEZI SA ZAŠTITOM NA RADU	73 – 88.
VIII.	NADZOR	89 – 93.
IX.	PREKRŠAJNE ODREDBE	94 - 100.
X.	PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	101 – 106.

SVRHA ZAŠTITE NA RADU ?

***SUSTAVNO UNAPREĐIVANJE SIGURNOSTI I ZAŠTITE
ZDRAVLJA RADNIKA I OSOBA NA RADU***

***SPREČAVANJE OZLJEDA NA RADU, PROFESIONALNIH I
BOLESTI U SVEZI S RADOM***

Članak 1. Zakona o zaštiti na radu

POJAŠNJENJE POJMOVA – ČI 3.

- **Poslodavac** je fizička ili pravna osoba za koju radnik, odnosno osoba na radu obavlja poslove
- **Radnik** je fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja poslove za poslodavca
- **Osoba na radu** je fizička osoba koja nije u radnom odnosu kod poslodavca, ali za njega obavlja određene aktivnosti, odnosno poslove
 - osoba na stručnom osposobljavanju za rad;
 - osoba na sezonskom radu za obavljanje privremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi;
 - osoba koja radi na određenim poslovima u skladu s posebnim propisom;
 - redoviti student i redoviti učenik srednjoškolske ustanove na radu,
 - osoba koja radi kao volonter, naučnik, student i učenik na praksi,
 - osoba koja radi u vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere i slično
- **Druga osoba** je osoba koja se po bilo kojoj osnovi rada nalazi na mjestu rada (poslovni suradnik, davatelj usluga i dr.)

POJAŠNJENJE POJMOVA – ČI 3.

- **Ovlaštenik** je radnik kojemu je poslodavac, neovisno o drugim ugovorenim poslovima, dao ovlaštenja za provedbu zaštite na radu
- **Ovlaštena osoba** je pravna ili fizička osoba koju je ministarstvo nadležno za rad ovlastilo za obavljanje poslova zaštite na radu
- **Stručnjak zaštite na radu** je radnik kojeg je poslodavac odredio za obavljanje poslova zaštite na radu i koji ispunjava propisane uvjete za obavljanje tih poslova
- **Povjerenik radnika za zaštitu na radu** je radnik koji je u skladu s ovim Zakonom izabran da zastupa interese radnika na području zaštite na radu

PODRUČJE PRIMJENE – ČI 4.

Područje primjene – Članak 4.

Odnosi se na :

- *Radnike*
- *Osobe na radu*

Ne odnosi se na:

- *Obrtnika ili poslodavca koji sami obavljaju poslove*
- *Pripadnike oružanih snaga RH*
- *Policijski poslovi*
- *Poslovi zaštite i spašavanja*
- *Poslovi zaštite osoba i imovine*
- *Poslovi vatrogasaca i pirotehničara*
- *Drugi specif.poslovi kod kojih se zbog njihovih posebnosti i neizbježne proturječnosti sa Zakonom ne mogu u cjelosti primjeniti opća načela prevencije*

OPĆA NAČELA PREVENCIJE – ČI. 11.

Poslodavac je obvezan provoditi zaštitu na radu na temelju sljedećih općih načela prevencije:

- *izbjegavanja rizika*
- *procjenjivanja rizika*
- *sprječavanja rizika na njihovom izvoru*
- *prilagođavanja rada radnicima u vezi s oblikovanjem mjesta rada, izborom radne opreme te načinom rada i radnim postupcima radi ublažavanja jednoličnog rada, rada s nametnutim ritmom, rada po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalih napora s ciljem smanjenja njihovog štetnog učinka na zdravlje*
- *prilagođavanja tehničkom napretku*
- *zamjene opasnog neopasnim ili manje opasnim*
- *razvoja dosljedne sveobuhvatne politike prevencije povezivanjem tehnologije, organizacije rada, uvjeta rada, ljudskih odnosa i utjecaja radnog okoliša*
- *davanja prednosti skupnim mjerama zaštite pred pojedinačnim*
- *odgovarajuće osposobljavanje i obavješćivanje radnika*
- *besplatnosti prevencije, odnosno mjera zaštite na radu za*

OSNOVNA PRAVILA ZAŠTITE NA RADU - ČI 12.

ODNOSE SE NA: Sredstva rada

- **Građevine s pripadajućim instalacijama**
- **Prometna sredstva**
- **Radna oprema**
 - **strojevi i uređaji, alati**
 - **skele i površine izvan radnih objekata**

OSNOVNA PRAVILA ZAŠTITE NA RADU – ČI 12.

Osnovna pravila zaštite na radu sadrže zahtjeve kojima mora udovoljavati sredstvo rada kada je u uporabi, a osobito:

- 1. zaštitu od mehaničkih opasnosti*
- 2. zaštitu od udara električne struje*
- 3. sprječavanje nastanka požara i eksplozije*
- 4. osiguranje mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine*
- 5. osiguranje potrebne radne površine i radnog prostora*
- 6. osiguranje potrebnih putova za prolaz, prijevoz i evakuaciju radnika i drugih osoba*
- 7. osiguranje čistoće*
- 8. osiguranje propisane temperature i vlažnosti zraka i ograničenja brzine strujanja zraka*

NASTAVAK ->

OSNOVNA PRAVILA ZAŠTITE NA RADU – čl. 12.

9. *osiguranje propisane rasvjete*
10. *zaštitu od buke i vibracija*
11. *zaštitu od štetnih atmosferskih i klimatskih utjecaja*
12. *zaštitu od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnih djelovanja*
13. *zaštitu od prekomjernih napora*
14. *zaštitu od elektromagnetskog i ostalog zračenja*
15. *osiguranje prostorija i uređaja za osobnu higijenu.*

Osnovna pravila zaštite na radu imaju prednost u primjeni u odnosu na posebna pravila zaštite na radu.

POSEBNA PRAVILA ZAŠTITE NA RADU – čl. 13.

PRIMJENA:

Ako se rizici za sigurnost i zdravlje radnika ne mogu ukloniti primjenom osnovnih pravila zaštite na radu

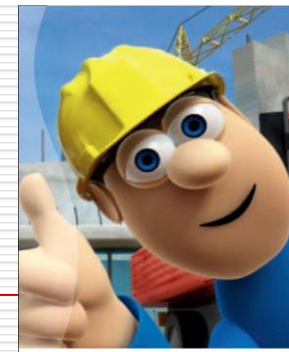
ODNOSE NA:

- *radnike*
- *način obavljanja poslova*
- *radne postupke*

SADRŽE UVJETE GLEDE:

- *dobi života*
- *spola*
- *završenog stručnog obrazovanja i drugih oblika osposobljavanja i usavršavanja za rad*
- *zdravstvenog stanja, tjelesnog stanja, psihofizioloških i psihičkih sposobnosti, za radnike na poslovima s posebnim uvjetima rada*

POSEBNA PRAVILA ZAŠTITE NA RADU – čl. 13.

POSEBNA PRAVILA ZAŠTITE NA RADU SADRŽE I PRAVA I OBVEZE U VEZI S:

1. organizacijom radnog vremena i korištenjem odmora
2. načinom korištenja odgovarajuće osobne zaštitne opreme
3. posebnim postupcima pri uporabi, odnosno izloženosti
4. fizikalnim, kemijskim, odnosno biološkim štetnostima
5. postavljanjem sigurnosnih znakova
6. uputama o radnim postupcima i načinu obavljanja poslova, posebno glede trajanja posla, obavljanja jednoličnog rada i rada po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te izloženosti radnika drugim naporima na radu ili u vezi s radom
7. postupcima s ozlijeđenim ili oboljelim radnikom do pružanja hitne medicinske pomoći, odnosno do prijma u zdravstvenu ustanovu.

PRIZNATA PRAVILA ZAŠTITE NA RADU – čl. 14.

Ako u pravnom poretku Republike Hrvatske nisu na snazi pravna pravila zaštite na radu koja bi poslodavac trebao primijeniti

*primjenjivat će **priznata pravila zaštite na radu** koja podrazumijevaju:*

- *norme,*
- *pravila struke ili*
- *u praksi provjerene načine, pomoću kojih se otklanjaju ili smanjuju rizici na radu.*

PRIMJENA ZA RADNIKA NAJPOVOLJNIJEG PRAVA – čl. 15.

- *Zakon i njegovi provedbeni propisi **propisuju** minimalne zahtjeve zaštite na radu,*
- *ali ne utječu na primjenu povoljnije zaštite na radu, ako je ta povoljnija zaštita propisana zakonom, drugim propisom, odnosno kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu.*

2.

PROCJENA RIZIKA

PROCJENA RIZIKA NA RADU – Čl. 18.

Poslodavac je obavezan procjenjivati rizike za život i zdravlje radnika i osoba na radu, osobito u odnosu na:

- *sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju,*
- *fizikalne štetnosti, kemikalije, biološke agense koje koristi,*
- *uređenje mjesta rada,*
- *organizaciju procesa rada, jednoličnost rada,*
- *statodinamičke i psihofiziološke napore,*
- *rad s nametnutim ritmom, rad po učinku u određenom vremenu (normirani rad),*
- *noćni rad, psihičko radno opterećenje i druge rizike koji su prisutni, radi sprječavanja ili smanjenja rizika.*

PROCJENA RIZIKA NA RADU – ČI. 18.

- *Poslodavac je obvezan imati procjenu rizika izrađenu u pisanom ili elektroničkom obliku,*
- *Procjena mora odgovarati postojećim rizicima na radu i u vezi s radom*
- *Procjena mora biti dostupna radniku na mjestu rada*
- *Poslodavac je obvezan na temelju procjene rizika primjenjivati pravila zaštite na radu, kako bi otklonio ili sveo na najmanju moguću mjeru vjerojatnost nastanka ozljede, profesionalne bolesti ili bolesti u vezi s radom*
- *Propusti učinjeni u postupku procjene rizika (npr. pogrešna procjena štetnosti događaja) ne oslobađaju poslodavca obveza i odgovornosti u vezi sa zaštitom na radu.*

PROCJENA RIZIKA NA RADU – ČI. 18.

- *Poslodavac je obvezan radnike i njihove predstavnike uključiti u postupak procjene rizika*
- *Ministar pravilnikom propisuje uvjete, način i metodu izrade procjene rizika, obvezne sadržaje obuhvaćene procjenom, podatke na kojima se procjena rizika mora temeljiti i klasifikaciju opasnosti, štetnosti i napora na radu i u vezi s radom – **Pravilnik o izradi procjene rizika, N.N. br. 112/14., 129/19.***
- *Procjenu rizika mogu izrađivati osobe ovlaštene za izradu procjene rizika (rješenje Ministarstva nadležnog za rad), a za vlastite potrebe može izrađivati i poslodavac.*

PRAVILNIK O IZRADI PROCJENE RIZIKA N.N. br. 112/14., 129/19.

OBVEZA IZRADE

- *Procjena rizika je postupak koji provodi poslodavac **za sve poslove.***
- *Procjenom se utvrđuje **razina opasnosti, štetnosti i napora** u smislu nastanka ozljede na radu, profesionalne bolesti, bolesti u svezi s radom te poremećaja u procesu rada koji bi mogao izazvati štetne posljedice za sigurnost i zdravlje radnika.*
- *Procjena rizika mora odgovarati postojećim opasnostima, štetnostima odnosno naporima.*

PRAVILNIK O IZRADI PROCJENE RIZIKA N.N. br. 112/14., 129/19.

Postupak procjenjivanja rizika:

- 1. prikupljanje podataka na mjestu rada,*
- 2. analiza i procjena prikupljenih podataka što uključuje:*
 - utvrđivanje opasnosti, štetnosti i napora,*
 - procjenjivanje opasnosti, štetnosti i napora,*
 - utvrđivanje mjera za uklanjanje odnosno smanjivanje opasnosti, štetnosti odnosno napora, i*
- 3. plan mjera za uklanjanje odnosno smanjivanje razine opasnosti, štetnosti i napora koji mora sadržavati:*
 - rokove,*
 - ovlaštenike odgovorne za provedbu mjera te*
 - način kontrole nad provedbom mjera.*
- 4. dokumentiranja procjene rizika (prilozi).*

PRAVILNIK O IZRADI PROCJENE RIZIKA N.N. br. 112/14., 129/19.

1. Prikupljanje podataka uključuje:

- *poslove koji se obavljaju na mjestu rada,*
- *broj radnika koji obavljaju iste poslove,*
- *mjesta rada gdje se poslovi obavljaju,*
- *uređenje mjesta rada,*
- *popis radne opreme,*
- *popis izvora fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnosti i*
- *organizaciju rada i raspored radnog vremena.*

PRAVILNIK O IZRADI PROCJENE RIZIKA N.N. br. 112/14., 129/19.

2. Utvrđivanje opasnosti, štetnosti i napora - za svaki posao i mjesto rada utvrditi koje su opasnosti, štetnosti i napori prisutni prema:

OPASNOSTI	ŠTETNOSTI	NAPORI
<p>Mehaničke: Alati Strojevi i oprema Sredstva za horizontalni prijenos Sredstva za vertikalni prijenos Rukovanje predmetima Ostale mehaničke opasnosti</p> <p>Opasnosti pod padova: Pad radnika i drugih osoba Pad predmeta</p> <p>Električna struja: Otvoreni el.krug Ostale el.opasnosti</p> <p>Požar i eksplozija: Eksplozivne tvari Zapaljive tvari</p> <p>Termičke opasnosti: Vruće tvari Hladne tvari</p>	<p>Kemijske štetnosti: Otrovi Korozivi Nadražljivci Zagušljivci Senzibilizatori Fibrogeni Mutageni Karcinogeni Teratogeni</p> <p>Biološke štetnosti: Zarazni materijal Zaraženi ljudi Zaražene životinje Opasne biljke Opasne životinje</p> <p>Fizikalne štetnosti: Buka Vibracije Promijenjeni tlak Nepovoljni klimatski i mikroklimatski uvjeti Ionizirajuće zračenje Neionizirajuće zračenje Osvijetljenost Ostale fizikalne štetnosti</p>	<p>Statodinamički napori: Statički: prisilan položaj tijela pri radu Dinamički: fizički rad</p> <p>Psihofiziološki napori: Nepovoljan ritam rada Poremećen bioritam Remećenje socijalnih potreba Odgovornost za živote ljudi i materijalna dobra Visoka vjerojatnost izvandrednih događaja Otežan prijem informacija Radni zahtjevi Maltretiranje Burnout Ostali psihofiziološki napori</p> <p>Napori vida Napori govora</p>

PRAVILNIK O IZRADI PROCJENE RIZIKA N.N. br. 112/14., 129/19.

Procjenjivanje rizika se provodi u skladu s Matricom procjene rizika prema općim kriterijima razine rizika (vjerojatnost, posljedica).

Rizik se procjenjuje kao:

- mali rizik,*
- srednji rizik ili*
- veliki rizik.*

PRAVILNIK O IZRADI PROCJENE RIZIKA N.N. br. 112/14., 129/19.

MATRICA RIZIKA

1. Vjerojatnost:

1.	Malo vjerojatno	Ne bi se trebalo dogoditi tijekom cijele profesionalne karijere radnika.
2.	Vjerojatno	Može se dogoditi samo nekoliko puta tijekom profesionalne karijere radnika.
3.	Vrlo vjerojatno	Može se ponavljati tijekom profesionalne karijere radnika

PRAVILNIK O IZRADI PROCJENE RIZIKA N.N. br. 112/14., 129/19.

2. Posljedice (veličina posljedica – štetnosti):

1.	<i>Malo štetno</i>	<i>Ozljede i bolesti koje ne uzrokuju produženu bol (kao npr. male ogrebotine, iritacije oka, glavobolje itd.).</i>
2.	<i>Srednje štetno</i>	<i>Ozljede i bolesti koje uzrokuju umjerenu, ali produžene bol ili bol koja se povremeno ponavljaju (kao npr. rane, manji prijelomi, opekotine drugog stupnja na ograničenom dijelu tijela, dermatološke alergije itd.).</i>
3.	<i>Izrazito štetno</i>	<i>Ozljede i bolesti koje uzrokuju tešku i stalnu bol i/ili smrt (kao npr. amputacije, komplicirani prijelomi, rak, opekotine drugog ili trećeg stupnja na velikom dijelu tijela itd.).</i>

PRAVILNIK O IZRADI PROCJENE RIZIKA N.N. br. 112/14., 129/19.

3. Matrica procjene rizika:

Vjerojatnost	Veličina posljedica (štetnosti)		
	<i>Malo štetno</i>	<i>Srednje štetno</i>	<i>Izrazito štetno</i>
<i>Malo vjerojatno</i>	Mali rizik	Mali rizik	Srednji rizik
<i>Vjerojatno</i>	Mali rizik	Srednji rizik	Veliki rizik
<i>Vrlo vjerojatno</i>	Srednji rizik	Veliki rizik	Veliki rizik

PRAVILNIK O IZRADI PROCJENE RIZIKA N.N. br. 112/14., 129/19.

Obvezni prilozi uz procjenu rizika su:

- 1. sigurnosni podaci izvora fizikalnih štetnosti, kemikalija, odnosno bioloških agensa koji se koriste*
- 2. popis radne opreme koja se koristi pri obavljanju poslova,*
- 3. popis osobne zaštitne opreme za poslove kod kojih se mora upotrebljavati,*
- 4. popis potrebnih ispitivanja,*
- 5. popis poslova s posebnim uvjetima rada*

Poslodavac je obvezan dostaviti elektroničku obavijest o procjeni rizika putem informacijskog sustava zaštite na radu Ministarstva nadležnog za rad.

3.

OSPOSOBLJAVANJE IZ ZAŠTITE NA RADU

PRAVILNIK O OSPOSOBLJAVANJU I USAVRŠAVANJU IZ ZAŠTITE NA RADU TE POLAGANJU STRUČNOG ISPITA, N.N. br. 142/21.

Pravilnik o osposobljavanju i usavršavanju iz zaštite na radu te polaganju stručnog ispita, N.N. br. 142/21.

- *OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN*
- *OSPOSOBLJAVANJE POSLODAVACA I NJEGOVIH OVLAŠTENIKA*
- *OSPOSOBLJAVANJE POVJERENIKA RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU*

Poslodavac je obvezan osposobljavanje radnika, ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu provoditi tijekom radnog vremena, o svom trošku.

OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

1. prije početka rada
2. kod promjena u radnom postupku
3. kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene
4. kod uvođenja nove tehnologije
5. kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada
6. kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

Poslodavac ne smije dozvoliti samostalno obavljanje poslova radniku koji prethodno nije osposobljen za rad na siguran način.

Radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način poslodavac je obvezan osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način, ali ne dulje od 60 dana.

OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

Osposobljavanje radnika provodi se prema programu osposobljavanja koji se mora temeljiti na procjeni rizika i mora obuhvatiti sve opasnosti, štetnosti odnosno napore utvrđene procjenom rizika te načine otklanjanja.

Program osposobljavanja radnika treba sadržavati :

- *popis pisanih uputa za rad na siguran način za sve poslove koje radnik obavlja*
- *upute proizvođača opreme*
- *upute o opasnim kemikalijama koje radnik koristi tijekom rada.*

Poslodavci mogu, ako imaju zaposlenog stručnjaka zaštite na radu, sami izrađivati programe osposobljavanja i provoditi osposobljavanje ili izradu programa osposobljavanja i osposobljavanje mogu povjeriti osobi ovlaštenoj za osposobljavanje radnika (stručnjak zaštite na radu II. stupnja zaposlen kod osobe ovlaštene za osposobljavanje radnika, u suradnji s poslodavcem odnosno neposrednim ovlaštenicima poslodavca kod kojeg se provodi osposobljavanje radnika).

OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

Program osposobljavanja radnika se sastoji od:

- *teorijskog dijela*
- *praćanja sigurnog načina rada radnika i ocjene praktične osposobljenosti na mjestu rada*

Radnik je osposobljen ukoliko je s uspjehom položio teorijski dio (test) i pokazao praktično znanje na poslovima koje obavlja.

O provedenom osposobljavanju radnika sastavlja se zapisnik o ocjeni osposobljenosti radnika za rad na siguran način (Obrazac ZOS).

Poslodavac je obvezan čuvati zapisnik o osposobljavanju radnika.

Poslodavac/ovlaštena tvrtka je obvezan dostaviti elektroničku obavijest o osposobljavanju putem informacijskog sustava zaštite na radu Ministarstva nadležnog za rad.

OSPOSOBLJAVANJE OVLAŠTENIKA I POVJERENIKA RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU

Poslodavac i njegovi ovlaštenici, kao i povjerenici radnika moraju biti osposobljeni iz područja zaštite na radu sukladno Pravilniku o osposobljavanju i usavršavanju iz zaštite na radu te polaganju stručnog ispita, N.N. br. 142/21.

- *Program osposobljavanja propisan je navedenim pravilnikom.*
- *Trajanje osposobljavanja iznosi najmanje 7 školskih sati.*
- *Osposobljavanje se provodi teorijski i o njemu se vodi zapisnik (Obrazac ZOOP).*
- *Poslodavac/ovlaštena tvrtka je obvezan dostaviti elektroničku obavijest o osposobljavanju putem informacijskog sustava zaštite na radu Ministarstva nadležnog za rad.*
- *Poslodavac odnosno njegov ovlaštenik i povjerenik obvezni su svakih pet godina stručno se usavršavati.*

4.

OBVEZE I PRAVA POSLODAVACA ODNOSNO NJIHOVIH OVLAŠTENIKA, RADNIKA I POVJERENIKA RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU

ODGOVORNOST POSLODAVCA ZA ORGANIZIRANJE I PROVOĐENJE ZAŠTITE NA RADU – čl. 19.

- **Poslodavac je odgovoran za organiziranje i provođenje zaštite na radu, neovisno o tome je li u tu svrhu zaposlio stručnjaka zaštite na radu ili je obavljanje poslova zaštite na radu ugovorio s osobom ovlaštenom za obavljanje tih poslova**
- *Poslodavac je obvezan poboljšavati razinu zaštite na radu i usklađivati radne postupke s promjenama i napretkom u području rada, te ih je obvezan organizirati tako da smanji izloženost radnika opasnostima, štetnostima i naporima*
- **Troškove provođenja zaštite na radu snosi poslodavac, odnosno njezino provođenje ne smije teretiti radnika.**
- *Prenošenje ovlaštenja za provođenje zaštite na radu ne oslobađa poslodavca odgovornosti.*

OBVEZE, PRAVA I ODGOVORNOSTI OVLAŠTENIKA – čl. 24.

Ovlaštenik je radnik kojemu je poslodavac, neovisno o drugim ugovorenim poslovima, dao ovlaštenja za provedbu zaštite na radu

Poslodavac može provođenje zaštite na radu prenijeti u pisanom obliku na svojeg ovlaštenika u okviru njegovog djelokruga rada.

Poslovi ovlaštenika - Članak 24.:

Poslodavac koji zaštitu na radu provodi djelovanjem ovlaštenika obvezan je ovlastiti ovlaštenika, osobito za to da:

- 1. radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način ne dopusti rad bez nadzora osposobljenog radnika*
- 2. radniku za kojeg nije utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, ne dopusti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, odnosno da radniku koji više ne ispunjava tražene uvjete zabrani da nastavi obavljati poslove s posebnim uvjetima rada*

NASTAVAK ->

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

OBVEZE, PRAVA I ODGOVORNOSTI OVLAŠTENIKA – čl. 24.

3. posebno osjetljivim skupinama radnika ne dozvoli da obavljaju poslove koji bi mogli na njih štetno utjecati
4. isključi iz uporabe radnu opremu koja nije ispravna i sigurna, kao i osobnu zaštitnu opremu na kojoj postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika
5. u suradnji sa stručnjakom za zaštitu na radu osigura evidentiranje svake nezgode i ozljede na radu te svakog slučaja kad radnik obavijesti o opasnostima na radu ili odbije rad ukoliko mu prijete opasnosti po zdravlje
6. nadzire da radnici rade u skladu s pravilima zaštite na radu, uputama poslodavca, odnosno proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme, opasnih kemikalija i bioloških štetnosti te da koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu, **odnosno da radniku zabrani rad ako ga obavlja suprotno navedenom**

NASTAVAK ->

OBVEZE, PRAVA I ODGOVORNOSTI OVLAŠTENIKA – čl. 24

8. *osigura potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje, za pružanje prve pomoći te da im stavi na raspolaganje svu potrebnu opremu*
9. *osigura da se u vrijeme rada ne piju alkoholna pića te da se ne uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i da ih udalji s mjesta rada.*

Poslodavac je obvezan ovlašteniku osigurati uvjete za rad te mu osigurati samostalnost u donošenju i provođenju odluka te samostalnost u raspolaganju sredstvima koja mu je obvezan osigurati za provedbu navedenih poslova.

POVJERENIK RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU – čl. 70

Izbor povjerenika

- *Radnici između sebe mogu birati povjerenika radnika za zaštitu na radu.*
- *Izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu kod poslodavca koji zapošljava do uključivo 20 radnika provodi se na skupu radnika, kojega saziva poslodavac u skladu s općim propisom o radu, neposrednim i javnim izjašnjavanjem prisutnih radnika.*
- *Izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu kod poslodavca koji zapošljava više od 20 radnika provodi se u skladu s odredbama općeg propisa o radu kojim su uređena pitanja izbora radničkog vijeća.*
- *Ako je prema propisanim kriterijima kod poslodavca izabrano ili imenovano više povjerenika oni između sebe biraju ili imenuju svog koordinatora.*

POVJERENIK RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU – čl. 71

Povjerenik radnika za zaštitu na radu ima pravo:

- *podnositi poslodavcu prijedloge vezane uz donošenje odluka iz zaštite na radu*
- *zahtijevati od poslodavca da poduzme odgovarajuće mjere u svrhu smanjenja i otklanjanja rizika*
- *podnositi pritužbe tijelima nadležnim za zaštitu na radu*
- *sudjelovati s poslodavcem u planiranju unapređivanja uvjeta rada, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih kemikalija i bioloških štetnosti u radni i proizvodni proces te poticati poslodavca i njegove ovlaštenike na provedbu zaštite na radu*
- *biti obaviješten o svim promjenama koje utječu ili bi mogle utjecati na zaštitu na radu*
- *izvršiti uvid i koristiti dokumentaciju poslodavca iz zaštite na radu*

NASTAVAK ->

POVJERENIK RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU – čl. 71

- *primati primjedbe radnika u vezi s primjenom pravila zaštite na radu te ih prenositi poslodavcu ili njegovom ovlašteniku*
- *izvijestiti nadležnog inspektora i specijalistu medicine rada o svojim zapažanjima, odnosno zapažanjima radnika*
- *prisustvovati inspekcijskim pregledima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi nadležni inspektor*
- *pozvati nadležnog inspektora, kada ocijeni da su ugroženi sigurnost i zdravlje radnika, a poslodavac propušta ili odbija provoditi potrebnu zaštitu na radu, staviti prigovor na inspekcijski nalaz*
- *osposobljavati se za obavljanje poslova povjerenika radnika za zaštitu na radu*
- *stalno proširivati i unapređivati znanje te pratiti i prikupljati obavijesti od važnosti za svoj rad*
- *svojim djelovanjem poticati radnike na provedbu zaštite na radu*
- *obavješćivati radnike o provedbi zaštite na radu.*

POVJERENIK RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU – čl. 72

Poslodavac je obvezan povjereniku radnika za zaštitu na radu:

- *osigurati potrebno vrijeme za nesmetano obnašanje dužnosti*
- *davati sve potrebne obavijesti i omogućiti mu uvid u sve propise i isprave iz zaštite na radu*
- *osigurati uvjete za nesmetano obnašanje dužnosti u skladu s općim propisima o radu kojima su propisani uvjeti za rad radničkog vijeća.*

Poslodavac ne smije povjereniku radnika, tijekom obnašanja dužnosti, bez suglasnosti radničkog vijeća ili sindikalnog povjerenika koji ima prava i obveze radničkog vijeća, otkazati ugovor o radu, niti ga na drugi način staviti u nepovoljniji položaj u odnosu na njegove dotadašnje uvjete rada i u odnosu na ostale radnike.

Ako radničko vijeće ili sindikalni povjerenik uskrati suglasnost na otkaz, uskrata mora biti pisano obrazložena, a poslodavac može u roku od 15 dana od dana dostave tog očitovanja zatražiti da suglasnost nadomjesti sudska odluka.

Za obnašanje dužnosti povjerenika radnika za zaštitu na radu povjerenik ima pravo na naknadu plaće za najmanje tri sata tjedno, osim ako se kolektivnim ugovorom to pitanje drukčije ne uredi, a bez mogućnosti ustupanja toga prava drugom povjereniku

OBVEZE I PRAVA RADNIKA – čl. 67., 69.

Radnik je obvezan:

- *osposobljavati se za rad na siguran način kada ga na osposobljavanje uputi poslodavac,*
- *obavljati poslove dužnom pažnjom te pri tome voditi računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika, koje mogu ugroziti njegovi postupci ili propusti na radu,*
- *surađivati s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, povjerenikom radnika za zaštitu na radu i specijalistom medicine rada u rješavanju svih pitanja zaštite na radu, osobito dok se ne osigura da radni okoliš i uvjeti rada ne predstavljaju rizik za sigurnost i zdravlje te dok se u cijelosti ne postigne zaštita na radu u skladu sa zahtjevima tijela nadležnih za nadzor provedbe zaštite na radu,*
- *odmah izvijestiti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka za zaštitu na radu ili povjerenika za zaštitu na radu o svakoj činjenici za koju smatra da predstavlja neposredni rizik za sigurnost i zdravlje, kao i o svakom drugom nedostatku u sustavu zaštite na radu.*

OBVEZE I PRAVA RADNIKA – čl. 68.

Smatra se da radnik radi **dužnom pažnjom** kada poslove obavlja u skladu sa znanjima i vještinama koje je stekao tijekom osposobljavanja za rad na siguran način te kada radi po uputama Poslodavca, odnosno njegovog ovlaštenika, tako da:

- prije početka rada pregleda mjesto rada te o uočenim nedostacima izvijesti Poslodavca ili njegovog ovlaštenika,
- pravilno koristi sredstva rada,
- pravilno koristi propisanu osobnu zaštitnu opremu, koju je nakon korištenja obvezan vratiti na za to određeno mjesto,
- pravilno koristi i samovoljno ne isključuje, ne vrši preinake i ne uklanja zaštite na sredstvima rada,

NASTAVAK ->

OBVEZE I PRAVA RADNIKA – čl. 68.

Smatra se da radnik radi **dužnom pažnjom** kada poslove obavlja u skladu sa znanjima i vještinama koje je stekao tijekom osposobljavanja za rad na siguran način te kada radi po uputama Poslodavca, odnosno njegovog ovlaštenika, tako da:

- odmah obavijesti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka zaštite na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu o svakoj situaciji koju smatra značajnim i izravnim rizikom za sigurnost i zdravlje, o nepostojanju ili nedostatku uputa za takvu situaciju, kao i o bilo kojem uočenom nedostatku u organiziranju i provedbi zaštite na radu,
- prije odlaska s mjesta rada ostavi sredstva rada koja je koristio u takvom stanju da ne ugrožavaju ostale radnike ili sredstva rada,
- surađuje s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu.

Radnik nije obavezan snositi troškove u vezi s primjenom pravila zaštite na radu i zdravstvenih mjera.

OBVEZE I PRAVA RADNIKA – čl. 69.

Radnik ima pravo **odbiti raditi** i napustiti mjesto rada ako mu izravno prijete rizik za život i zdravlje, sve dok poslodavac ne poduzme korektivne mjere te zbog takvog postupanja ne smije trpjeti štetne posljedice.

- o navedenom postupku radnik mora obavijestiti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka za zaštitu na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu.
- poslodavac, njegov ovlaštenik, odnosno radnik ili povjerenik radnika za zaštitu na radu obvezni su bez odgađanja izvijestiti nadležnog inspektora koji je obvezan u roku od 48 sati utvrditi činjenično stanje i osnovanost navoda radnika.
- za vrijeme dok ne radi zbog izbjegavanja izloženosti izravnom i ozbiljnom riziku za život i zdravlje, radnik ima pravo na plaću i druga prava iz radnog odnosa u skladu s općim propisom o radu.

Poslodavac ne smije zahtijevati od radnika da ostane na mjestu rada dok na tom mjestu postoji izravan i ozbiljan rizik za život i zdravlje radnika.

5.

POSLOVI ZAŠTITE NA RADU

ORGANIZIRANJE I PROVEDBA ZAŠTITE NA RADU – PRAVILNIK ZAŠTITE NA RADU – ČI. 17. i 19.

Poslodavac u skladu s **pravilnikom** ili drugim aktom utvrđuje :

- organizaciju provedbe zaštite na radu
- pravila zaštite
- **prava, obveze i odgovornosti ovlaštenika**
- prava, obveze i odgovornosti radnika,

ako ta pitanja nisu uređena:

- Zakonom o zaštiti na radu
- propisima donesenima na temelju njega,
- kolektivnim ugovorom,
- ugovorom o radu.

UGOVARANJE OBAVLJANJA POSLOVA ZAŠTITE NA RADU – ČI. 20.

Poslodavac je obavezan utvrditi i obavljati poslove zaštite na radu u skladu s procjenom rizika, stanjem zaštite na radu i brojem radnika te pripadajućim *Pravilnikom o obavljanju poslova zaštite na radu, N.N. Br. 126/19.*

- *Poslodavac koji zapošljava do uključivo 49 radnika, poslove ZNR, može obavljati sam ili njegov ovlaštenik ako ispunjava propisane uvjete ili obavljanje tih poslova može ugovoriti ugovorom o radu sa stručnjakom zaštite na radu I. Stupnja*

- *Poslodavac koji zapošljava 50 do uključivo 249 radnika, obavljanje poslova ZNR obavezan je ugovorom o radu ugovoriti sa stručnjakom zaštite na radu II. stupnja.*
 - *Ako je zaposleno najmanje 80 % radnika koji obavljaju isključivo poslove s malim rizicima – dovoljan je stručnjak zaštite na radu I. Stupnja*

- *Poslodavac koji zapošljava 250 do uključivo 499 radnika, obavljanje poslova ZNR obavezan je ugovorom o radu ugovoriti sa stručnjakom zaštite na radu II. stupnja i I. stupnja, a na svakih slijedećih 500 radnika još jedan stručnjak II. stupnja*
 - *Ako je zaposleno najmanje 80 % radnika koji obavljaju isključivo poslove s malim rizicima – stručnjak zaštite na radu II. stupnja, a na svakih slijedećih 2000' radnika još jedan stručnjak II. stupnja*

UGOVARANJE OBAVLJANJA POSLOVA ZAŠTITE NA RADU – ČI. 20.

- *Poslodavac može ugovoriti obavljanje poslova zaštite na radu s ovlaštenom osobom u slučaju kada zbog objektivnih i opravdanih razloga ne može te poslove obavljati sam, odnosno te poslove ugovoriti sa stručnjakom zaštite na radu*
- *Ako je poslodavac ugovorio obavljanje poslova zaštite na radu s ovlaštenom osobom, ta je osoba dužna pisanim putem odrediti jednog ili više stručnjaka zaštite na radu za obavljanje poslova zaštite na radu kod toga poslodavca.*
- *Više poslodavaca koji posluju na istoj lokaciji mogu međusobno ugovoriti organiziranje i provođenje zaštite na radu zapošljavanjem zajedničkog stručnjaka za zaštitu na radu, a mogu utemeljiti i zajedničku službu za zaštitu na radu, primjenjujući naprijed navedene kriterije*

POSLOVI ZAŠTITE NA RADU – ČI. 21.

- *stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima, radnicima te povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu,*
- *sudjelovanje u izradi poslovne strategije te operativnih planova i programa poslovanja poslodavca, u dijelu u kojem se moraju odnositi na zaštitu na radu, te sudjelovanje u primjeni upravljačkih metoda ili tehnika za provođenje strategije,*
- *sudjelovanje u postupku izrade procjene rizika,*
- *unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu te poticanje i savjetovanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da otklanjaju nedostatke u zaštiti na radu utvrđene unutarnjim nadzorom,*
- *prikupljanje i analiziranje podataka u vezi s nezgodama, ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i bolestima u vezi s radom te priprema propisanih prijava ozljeda na radu i profesionalnih bolesti i izrada izvješća za potrebe poslodavca,*
- *suradnja s tijelima nadležnim za poslove inspekcije rada, sa tijelom nadležnim za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, ovlaštenim osobama te sa specijalistom medicine rada,*

POSLOVI ZAŠTITE NA RADU – ČI. 21.

- *osposobljavanje radnika, poslodavca i ovlaštenika za rad na siguran način,*
- *osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovom djelovanju,*
- *djelovanje u odboru za zaštitu na radu kod poslodavca,*
- *suradnja s poslodavcem prilikom projektiranja, građenja i rekonstrukcije građevina namijenjenih za rad, nabave radne opreme i ostalih sredstava rada, osobne zaštitne opreme i opasnih kemikalija,*
- *sudjelovanje u primjeni međunarodnih certifikacijskih normi za upravljanje zaštitom na radu, kvalitetom, rizicima, društvenom odgovornošću u poslovanju i sl. kod poslodavca,*
- *ostali poslovi zaštite na radu u skladu s potrebama poslodavca.*

OBAVJEŠĆIVANJE I SAVJETOVANJE – čl. 31-33.

OBAVJEŠĆIVANJE

Poslodavac je obvezan obavijestiti radnike, povjerenika radnika stručnjaka zaštite na radu, ovlaštenu osobu i druge osobe o svim rizicima i promjenama koje bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika, a osobito o:

- *rizicima na radu*
- *mjerama pružanja prve pomoći, zaštite od požara, zaštite i spašavanja radnika te o radnicima koji ih provode*

Poslodavac je obvezan pisanim uputama osigurati provedbu radnog postupka u skladu s pravilima zaštite na radu te je obvezan dati radnicima upute

OBAVJEŠĆIVANJE I SAVJETOVANJE – čl. 31-33.

OBAVJEŠĆIVANJE

Poslodavac je obavezan **istaknuti na mjestima rada pisane upute o:**

- radnom okolišu,
- sredstvima rada,
- opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima,
- opasnostima na radu,
- izvorima fizikalnih štetnosti i
- drugim rizicima na radu i u vezi s radom, u skladu s procjenom rizika.

Poslodavac je obavezan osigurati da pristup mjestima rada na kojima se obavljaju poslovi s posebnim uvjetima rada imaju samo radnici koji su dobili pisane upute za rad na siguran način i osobnu zaštitnu opremu čija obavezna uporaba proizlazi iz procjene rizika.

OBAVJEŠĆIVANJE I SAVJETOVANJE – čl. 31-33.

SAVJETOVANJE

Poslodavac je obavezan, unaprijed i pravodobno, savjetovati se s povjerenikom radnika za zaštitu na radu o:

- 1. zapošljavanju stručnjaka zaštite na radu*
- 2. povjeravanju provođenja zaštite na radu ovlaštenoj osobi*
- 3. izradi procjene rizika te izmjenama i dopunama procjene rizika*
- 4. izboru radnika za pružanje prve pomoći i radnika za provođenje mjera zaštite od požara, evakuacije i spašavanja*
- 5. zaštiti i prevenciji od rizika te sprječavanju i smanjivanju rizika*
- 6. sprječavanju nezgoda, ozljeda na radu i profesionalnih bolesti*

NASTAVAK ->

OBAVJEŠĆIVANJE I SAVJETOVANJE – čl. 31-33.

- 7. promjenama u procesu rada i tehnologiji*
- 8. planiranju i provođenju osposobljavanja iz zaštite na radu*
- 9. poboljšanju uvjeta rada te planiranju i uvođenju novih tehnologija*
- 10. utjecaju radnih uvjeta i radnog okoliša na sigurnost i zdravlje radnika*
- 11. izboru sredstava rada i osobne zaštitne opreme*
- 12. izloženosti radnika jednoličnom radu, radu s nametnutim ritmom, radu po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalim naporima*

ODBOR ZA ZAŠTITU NA RADU – čl. 34., 35.

KOD POSLODAVCA S 50 I VIŠE ZAPOSLENIH:

OSNIVA SE ODBOR ZAŠTITE NA RADU

Odbor planira i nadzire:

- *primjenu pravila zaštite na radu,*
- *organizaciju obavljanja poslova zaštite na radu,*
- *obavješćavanje i osposobljavanje u vezi sa zaštitom na radu,*
- *prevenciju rizika na radu i u vezi s radom te njezine učinke na zdravlje i sigurnost radnika.*

Odbor čine:

- *poslodavac ili njegov ovlaštenik,*
- *stručnjak za zaštitu na radu,*
- *specijalist medicine rada,*
- *povjerenici radnika ili njihov koordinator.*

ODBOR ZA ZAŠTITU NA RADU – čl. 34., 35.

Odbor se sastaje najmanje jedanput u **šest mjeseci** i o svojem radu vodi zapisnik.

U slučaju smrtne i ozljede nastale u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad zbog koje je radniku ili osobi na radu pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je ozlijeđena osoba zadržana na liječenju u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi ili dnevnoj bolnici, utvrđenog slučaja profesionalne bolesti ili nalaza nadležnog inspektora kojim je utvrđen nedostatak u provedbi zaštite na radu, poslodavac je obavezan sazvati sjednicu **u roku od dva radna dana** od nastanka ozljede

O sjednici odbora poslodavac obavještava nadležnog inspektora, koji može prisustvovati sjednici.

Ako poslodavac sjednicu odbora ne sazove u navedenim rokovima, sjednicu odbora ima pravo sazvati povjerenik radnika za zaštitu na radu ili koordinator povjerenika, odnosno radničko vijeće ili sindikalni povjerenik s pravima i obavezama radničkog vijeća.

POSLOVI S POSEBNIM UVJETIMA RADA – ČI. 36.

Poslove s posebnim uvjetima rada mogu obavljati samo radnici koji osim općih uvjeta ispunjavaju i posebne uvjete glede:

- *dobi života,*
- *spola,*
- *stručnih sposobnosti,*
- *zdravstvenog, tjelesnog i psihičkog stanja,*
- *psihofizioloških i psihičkih sposobnosti.*

*Poslodavac ne smije dopustiti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada radniku koji ne ispunjava uvjete propisane posebnim propisom – **Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada, N.N. br. 5/84.***

Osobu s kojom namjerava sklopiti ugovor o radu za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, poslodavac upućuje na pregled specijalistu medicine rada prije zapošljavanja i prije isteka roka utvrđenog posebnim propisom ili kada to ocijeni specijalist medicine rada.

POSEBNO OSJETLJIVE SKUPINE RADNIKA – čl. 37-40.

Poslodavac je obvezan naročito osigurati zaštitu na radu za:

- *maloljetne radnike,*
- *trudne radnice (radnica koja je o trudnoći obavijestila poslodavca u pisanom obliku)*
- *radnice koje su nedavno rodile (radnica kojoj od poroda nije prošlo više od šest mjeseci, koja je o tome obavijestila poslodavca u pisanom obliku)*
- *radnice koje doje (radnica majka djeteta u dobi do navršene prve godine života djeteta koje doji, koja je o tome obavijestila poslodavca u pisanom obliku, najkasnije 30 dana prije povratka na rad)*
- *radnike oboljele od profesionalne bolesti te*
- *radnike kod kojih je utvrđena smanjenja i preostala radna sposobnost ili postoji neposredni rizik od smanjenja radne sposobnosti.*

te općim aktom odrediti poslove koje ne mogu obavljati te skupine radnika

Radnici smanjenih radnih sposobnosti su radnici čija je radna sposobnost smanjena zbog starosti, invaliditeta, ozljede, ozljede na radu, profesionalnih ili ostalih bolesti te drugih razloga koji se utvrđuju kolektivnim ugovorom ili općim aktom poslodavca.

PROBLEMATIKA DEFINIRANA I NIZOM PODZAKONSKIH AKATA

SREDSTVA RADA, OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA I MJESTA RADA – čl. 41., 42.

Poslodavac je obvezan:

- *osigurati da su mjesta rada u svakom trenutku sigurna, održavana, prilagođena za rad i u ispravnom stanju*
- *prestati s radom u građevinama na kojima postoji opasnost za sigurnost i zdravlje radnika*
- *osigurati da sredstva rada i osobna zaštitna oprema budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te da se koriste u skladu s pravilima*
- *isključiti iz uporabe sredstva rada i osobnu zaštitnu opremu kod koje postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika*
- *obavljati preglede, odnosno ispitivanja sredstava rada koja se koriste, radi utvrđivanja jesu li na njima primijenjena pravila zaštite na radu i jesu li zbog nastalih promjena tijekom njihove uporabe ugroženi sigurnost i zdravlje radnika.*

PRAVILNIK O PREGLEDU I ISPITIVANJU RADNE OPREME, N.N. br. 16/16.

Pregled i ispitivanje radne opreme odnosi se na radnu opremu koju čine:

- strojevi i uređaji,*
- postrojenja te*
- sredstva za prijenos i prijevoz tereta.*
- sukladno propisu o sigurnosti i zdravlju pri uporabi radne opreme.*

Pregled je vizualno utvrđivanje funkcionalnosti rada radne opreme na način da ista ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika pri njenom korištenju, vizualno utvrđivanje primjene sigurnosno zdravstvenih zahtjeva prema tehničkoj dokumentaciji proizvođača radne opreme, utvrđivanje dostupnosti uputa za rad i održavanje radne opreme te utvrđivanje stanja održavanja radne opreme prema uputi proizvođača ili prema priznatim pravilima zaštite na radu.

Ispitivanje je svaka ostala radnja u postupku koju nije moguće utvrditi pregledom, a koja je neophodna za utvrđivanje pojedinih sigurnosno zdravstvenih zahtjeva i provodi se korištenjem mjerne i ispitne opreme.

PRAVILNIK O PREGLEDU I ISPITIVANJU RADNE OPREME, N.N. br. 16/16.

Odredbe ovoga Pravilnika ne odnose se na radnu opremu koju čine električni i elektronički proizvodi koji su obuhvaćeni propisom o električnoj opremi namijenjenoj za uporabu unutar određenih naponskih granica:

- *kućanski aparati namijenjeni korištenju u domaćinstvu*
- *audio i video oprema*
- *oprema za informacijsku tehnologiju*
- *uobičajeni uredski strojevi*
- *niskonaponski sklopni i kontrolni uređaji i*
- *električni motori.*

Odredbe ovoga Pravilnika ne odnose se na:

- *ručnu radnu opremu (alate) te na*
 - *skele i druga sredstva za povremeni rad na visini*
- za koja se pregledi obavljaju prema posebnim propisima.*

PRAVILNIK O PREGLEDU I ISPITIVANJU RADNE OPREME, N.N. br. 16/16.

*Poslodavac - korisnik radne opreme dužan je na propisani način osigurati preglede i ispitivanja radne opreme u **sljedećim slučajevima:***

- *prije početka korištenja na novom mjestu rada, ako je radna oprema premještena s jednog mjesta na drugo pa je zbog toga rastavljena i ponovno sastavljena*
- *u slučaju iznimnih okolnosti koje ugrožavaju sigurnost djelovanja radne opreme (promjena načina rada, oštećenja radne opreme, nedostaci na radnoj opremi, ozljede radnika na radnoj opremi)*
- *na temelju rješenja inspektora rada*
- *u rokovima koje je u uputama za uporabu i održavanje odredio proizvođač radne opreme, ili u roku koji je utvrđen posebnim propisom ili*
- *periodički u rokovima koji ne mogu biti duži od tri godine.*

NADZORNI UREĐAJI KAO SREDSTVA ZAŠTITE NA RADU – čl. 43.

- *Dopušteno je korištenje nadzornih uređaja radi kontrole ulazaka i izlazaka iz radnih prostorija i prostora te radi smanjenja izloženosti radnika riziku od razbojstva, provala, nasilja, krađa i sličnih događaja na radu ili u vezi s radom.*
- **Zabranjeno** je postavljanje nadzornih uređaja u prostorijama za osobnu higijenu i presvlačenje radnika.
- *Ako nadzorni uređaji čitavo radno vrijeme prate sve pokrete radnika tijekom obavljanja poslova, odnosno ako su nadzorni uređaji postavljeni tako da su radnici čitavo vrijeme tijekom rada u vidnom polju nadzornih uređaja, poslodavac smije koristiti nadzorne uređaje isključivo na temelju prethodne suglasnosti radničkog vijeća, odnosno sindikalnog povjerenika s pravima i obvezama radničkog vijeća.*
- *Ako radničko vijeće, odnosno sindikalni povjerenik s pravima i obvezama radničkog vijeća uskrati suglasnost, poslodavac može u roku od 15 dana od dana dostave izjave o uskrati suglasnosti tražiti da tu suglasnost nadomjesti sudska ili arbitražna odluka u skladu s općim propisom o radu.*

NADZORNI UREĐAJI KAO SREDSTVA ZAŠTITE NA RADU – čl. 43.

- *Poslodavac je obvezan prilikom zapošljavanja pisanim putem obavijestiti radnika da će biti nadziran nadzornim audio, odnosno video uređajima.*
- *Poslodavac ne smije koristiti snimljene materijale u svrhe koje nisu propisane ovim člankom, ne smije ih emitirati u javnosti niti pred osobama koje nemaju ovlasti na nadzor opće sigurnosti i zaštite na radu te je obvezan osigurati da snimljeni materijali ne budu dostupni neovlaštenim osobama.*
- *Odredbe o zabrani snimanja i zabrani korištenja snimljenih materijala obvezuju poslodavca i u odnosu na djecu i maloljetnike, neovisno nalaze li se na mjestima rada u svojstvu maloljetnih radnika ili osoba na radu.*

TEHNOLOGIJA RADA I RADNI POSTUPCI – čl. 44.

- *Poslodavac je obvezan planirati, pripremati i provoditi radne postupke te razraditi i primjenjivati tehnologiju rada tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika,*
- *Poslodavac je obvezan osigurati da samo radnici koji su dobili odgovarajuće upute smiju imati pristup mjestima na kojima postoji ozbiljna i specifična opasnost.*

Navedene obveze poslodavac ostvaruje u skladu s procjenom rizika, koju je obvezan usklađivati sa znanstvenim i stručnim spoznajama, odnosno napretkom.

RADNI OKOLIŠ – čl. 45.

Ispitivanje radnog okoliš

Poslodavac je obvezan ispitivati radni okoliš na mjestu rada kada:

- radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka*
- u radnom postupku nastaje prašina*
- u radnom postupku nastaje buka, odnosno vibracije*
- pri radu koristi, proizvodi ili prerađuje opasne kemikalije*
- pri radu postoji izloženost opasnim zračenjima*
- su na radu prisutni rizici od eksplozivne atmosfere*
- je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću rasvjetu u skladu s procjenom rizika.*

PRAVILNIK O ISPITIVANJU RADNOG OKOLIŠA, N.N. br. 16/16.

Ispitivanje u radnom okolišu obuhvaća sljedeća ispitivanja:

- *fizikalnih čimbenika (temperatura, relativna vlažnost i brzina strujanja zraka, osvjetljenost, buka i vibracije)*
- *kemijskih čimbenika (koncentracija plinova, para, prašina i aerosola)*
- *bioloških čimbenika.*

Navedena ispitivanja obavljaju se:

- *odmah nakon što su nastali uvjeti, odnosno promjene zbog kojih je ispitivanje obvezno*
- *na temelju rješenja inspektora rada ili*
- *periodički u rokovima koji ne mogu biti duži od tri godine, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.*

OBVEZE POSLODAVCA U VEZI S UPORABOM OPASNIH KEMIKA LIJA NA RADU- ČI. 46-49.

Opasne kemikalije smiju se koristiti samo ukoliko nije moguće iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih kemikalija.

Poslodavac je dužan:

- *primjenom manje opasnih tehnologija, radnih postupaka i radnih tvari stalno unapređivati stanje zaštite*
- *primjeniti pravila rada s opasnim tvarima*
- *koncentraciju opasnih tvari držati ispod maksimalno dozvoljenih*
- *osigurati pravilno pakiranje i označavanje opasnih tvari, te podatke o opasnim tvarima.*

OBVEZE POSLODAVCA U VEZI S UPORABOM OPASNIH KEMIKA LIJA NA RADU- ČI. 46-49.

Poslodavac je obvezan pravila zaštite na radu primjenjivati slijedećim redosljedom, pri korištenju opasnih kemikalija:

- 1. koristiti zatvorene sustave (ako je to moguće prema vrsti poslova i stanju tehnike)*
- 2. odvoditi s mjesta nastanka, odnosno izvan radnog okoliša opasne plinove, pare, prašine i aerosole čije oslobađanje ne može spriječiti, na način da pri odvođenju ne onečišćuje ljudski okoliš*
- 3. kada ne može odvoditi opasne plinove, pare, prašine i aerosole s mjesta nastanka, ograničiti na najmanju moguću mjeru:*
 - količinu opasne kemikalije*
 - broj radnika izloženih djelovanju opasne kemikalije*
 - vrijeme izlaganja radnika utjecaju opasne kemikalije.*

OBVEZE POSLODAVCA U VEZI S UPORABOM OPASNIH KEMIKA LIJA NA RADU- ČI. 46-49.

Koncentracija opasnih radnih tvari u radnim prostorijama i prostorijama u obliku plinova, para i aerosola mora biti što niža i stalno ispod maksimalno dozvoljenih koncentracija.

Ukoliko se mjerenjem utvrdi da je koncentracija po zdravlje štetnih tvari veća od maksimalno dopustivih, poslodavac mora neodložno:

- *utvrditi razloge prekoračenja granične vrijednosti,*
- *na temelju utvrđenih razloga primijeniti i druga pravila zaštite na radu,*
- *nakon primjene osnovnih pravila ponoviti mjerenja i tek nakon što je mjerenjem utvrđeno da je koncentracija ispod maksimalno dopustivih, smije dozvoliti rad radnicima na tim poslovima.*

OBVEZE POSLODAVCA U VEZI S UPORABOM OPASNIH KEMIČALIJA NA RADU- ČI. 46-49.

- *Poslodavac je dužan osigurati da su opasne radne tvari tako pakirane i označene da prilikom njihove primjene ne postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika*
- *Poslodavac je dužan osigurati da su za opasne radne tvari dani podaci o opasnostima ili štetnostima u svezi njihovog korištenja kao i o pravilima zaštite*
- *Kod skladištenja opasnih tvari poslodavac je dužan osigurati primjenu propisanih pravila zaštite s obzirom na svojstva tih tvari.*

OBVEZE POSLODAVCA U VEZI S UPORABOM BIOLOŠKIH AGENASA NA RADU - ČI. 50

Poslodavac je obvezan provoditi zaštitu na radu radnika koji su izloženi ili bi mogli biti izloženi biološkim štetnostima (biološki agensi, odnosno mikroorganizmi, uključujući i genetski modificirane, stanične kulture i endoparaziti čovječjeg i životinjskog porijekla, koji mogu uzrokovati zarazu, alergiju ili trovanje, a koji se koriste u radu ili su prisutni u radnom okolišu) sljedećim redoslijedom:

- 1. izbjegavati uporabu biološke štetnosti, odnosno nadomjestiti je agensom koji nije štetan*
- 2. osigurati uporabu agensa koji je manje štetan za zdravlje i sigurnost radnika*
- 3. ako primjena pravila pod 1. i 2. nije tehnički moguća obvezan je smanjiti:*
 - broj izloženih radnika, odnosno radnika koji bi mogli biti izloženi*
 - vrijeme izloženosti radnika*
- 4. ako primjena pravila pod 1., 2., i 3. ne postigne zadovoljavajuću zaštitu radnika, obvezan je osigurati da radnici koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu te da poduzimaju propisane higijenske mjere.*

STRES NA RADU ILI U VEZI S RADOM- čl. 51

Poslodavac je obvezan provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom (zdravstvene i psihičke promjene koje su posljedica akumulirajućeg utjecaja stresora na radu kroz dulje vrijeme, a očituju se kao fiziološke, emocionalne i kognitivne reakcije te kao promjene ponašanja radnika) koji je uzrokovan osobito čimbenicima kao što su:

- *sadržaj rada,*
- *organizacija rada,*
- *radno okruženje,*
- *loša komunikacija i međuljudski odnosi,*

kako bi sveo na najmanju mjeru potrebu radnika da svladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku te otklonio mogućnost da se umanju radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.

STRES NA RADU ILI U VEZI S RADOM- čl. 51

Ako postoje naznake stresa na radu ili u vezi s radom, poslodavac je obavezan posebnu pozornost usmjeriti na:

- *organizaciju rada i radnih postupaka (radno vrijeme, stupanj samostalnosti, podudarnost između vještine radnika i potreba posla, radno opterećenje i dr.)*
- *radne uvjete i okolinu (izloženost radnika i poslodavca nasilnom ponašanju, buku, vrućinu, hladnoću, opasne kemikalije i dr.)*
- *komunikaciju (neizvjesnost o tome što se očekuje od posla, izgledi za očuvanjem posla ili nadolazeće promjene i sl.)*
- *subjektivne čimbenike (emocionalni i društveni pritisci, osjećaj nemoći, osjećaj da nema dovoljno podrške i sl.).*

Radnici imaju obvezu surađivati i postupati u skladu s uputama poslodavca za sprječavanje, uklanjanje ili smanjivanje stresa na radu ili u vezi s radom.

SIGURNOSNI ZNAKOVI, PISANE OBAVIJESTI I UPUTE – čl. 53.

Poslodavac je obvezan na mjestima rada i sredstvima rada trajno postaviti sigurnosne znakove na vidljivom mjestu sukladno **Pravilniku o sigurnosnim znakovima, N.N. br. 91/15., 102/15., 61/16.**

Ako sigurnosnim znakovima poslodavac nije djelotvorno obavijestio radnika, obvezan je postaviti pisane obavijesti i upute o uvjetima i načinu korištenja sredstava rada, opasnih kemikalija, bioloških štetnosti te izvora fizikalnih i drugih štetnosti na radu.

STRANI RADNICI – čl. 54.

- *Strani radnici moraju, uz uvjete propisane posebnim propisima, ispunjavati i uvjete propisane odredbama Zakona o zaštiti na radu i propisa donesenih na temelju njega.*
- *Poslodavac koji koristi rad ustupljenog, odnosno upućenog stranog radnika obvezan je provjeriti osposobljenost tog radnika sukladno propisima zaštite na radu.*

ZAŠTITA OD POŽARA I EKSPLOZIJE, NEPOSREDNOG I ZNAČAJNOG RIZIKA, EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE- čl. 55.

Poslodavac je obvezan :

- *poduzeti mjere na objektu da ne dođe do požara*
- *osigurati i organizirati evakuaciju i spašavanje te osposobiti osobe za provedbu*
- *osobama koje su određene da provode evakuaciju i spašavanje poslodavac mora staviti na raspolaganje potrebnu opremu*
- *izraditi plan evakuacije i spašavanja (sastoji se od tekstualnog i grafičkog dijela prema EN normi).*
- *provoditi praktične vježbe najmanje jedanput u dvije godine*
- *omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje.*

PRUŽANJE PRVE POMOĆI - čl. 56.

Poslodavac je obvezan :

- *organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima i drugim osobama do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu te omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći*
- *na svakom radilištu i u radnim prostorijama u kojima istovremeno radi do 50 radnika **najmanje jedan od njih** mora biti osposobljen i određen za pružanje prve pomoći te **još po jedan na svakih daljnjih 50 radnika***
- *broj osposobljenih i imenovanih radnika za pružanje prve pomoći mora odgovarati broju lokacija poslodavca, smjenskom radu te drugim organizacijskim okolnostima kod poslodavca*
- *radnicima osposobljenim za pružanje prve pomoći uručiti pisanu odluku o imenovanju za pružanje prve pomoći te obavijestiti sve ostale radnike o radnicima koji su osposobljeni i imenovani za pružanje prve pomoći*
- *osigurati sredstva i opremu za pružanje prve pomoći, koji uvijek moraju biti dostupni, označeni i zaštićeni od neovlaštenog korištenja.*

ZAŠTITA NEPUŠAČA, ZABRANA PIJENJA ALKOHOLA I UZIMANJA DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI – čl. 57-60.

Poslodavac je obvezan :

- *prikladnim mjerama provoditi zaštitu nepušača od djelovanja dima duhanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda za pušenje te para elektroničkih cigareta*
- *zabraniti pušenje duhanskih i strodnih proizvoda, elektroničkih cigareta i biljnih proizvoda za pušenje na mjestu rada i radnim sastancima*
- *iznimno, poslodavac može pisanim putem dozvoliti pušenje u posebnoj prostoriji, odnosno prostoru na kojima je obvezan postaviti znak dozvoljenog pušenja duhanskih i srodnih proizvoda, elektroničkih cigareta i biljnih proizvoda za pušenje.*

ZAŠTITA NEPUŠAČA, ZABRANA PIJENJA ALKOHOLA I UZIMANJA DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI – čl. 57-60.

Poslodavac je obvezan :

- *osigurati da radnik u vrijeme rada ne smije biti pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti*
- **zabraniti** *uzimanje alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti prije i tijekom rada i njihovo unošenje u radne prostorije i prostore*
- *obaviještavati radnika o štetnosti sredstava ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost*
- *pisano utvrditi postupak provjere da li je radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i učinkovito provoditi utvrđeni postupak:*
 - *provjera se obavlja baždarenim alkometrom ili drugim pogodnim aparatom ili postupkom*
 - *ako radnik odbije pristupiti provjeri smatra se da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti*
 - *provjera se ne smije obavljati ako je radnik poslodavcu predao da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti ili u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti te da uzima supstitucijsku terapiju*

NASTAVAK ->

ZAŠTITA NEPUŠAČA, ZABRANA PIJENJA ALKOHOLA I UZIMANJA DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI – čl. 57-60.

Smatra se da je radnik pod utjecajem alkohola ako u krvi ima alkohola više od 0,0 g/kg, odnosno više od 0,0 mg/L izdahnutog zraka, odnosno u krvi ima višu koncentraciju alkohola od koncentracije dozvoljene procjenom rizika poslova koje taj radnik obavlja.

- *udaljiti s mjesta rada radnika koji je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti sve dok je pod njihovim utjecajem.*
- *ako radnik odbija napustiti mjesto rada udaljenje će po pozivu poslodavca omogućiti nadležna redarstvena služba.*

EVIDENCIJE, ISPRAVE I OBAVIJESTI – ČI. 61.

Poslodavac je obvezan osigurati da radniku budu dostupni:

- 1. procjena rizika za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju*
- 2. upute za rad na siguran način za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju*
- 3. pisani dokaz o osposobljenosti radnika za rad na siguran način*
- 4. pisani dokaz da radnik udovoljava uvjetima za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada*
- 5. zapisnik o ispitivanju radne opreme, instalacija i radnog okoliša.*

*Iznimno od navedenog, procjena rizika, dokazi i zapisnici ne moraju se nalaziti na radilištu na kojemu rad ukupno traje kraće od **60** dana, ali moraju biti dostupni u roku koji odredi nadležni inspektor.*

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA NA RADU - ČL. 63 - 64.

Poslodavac je obvezan :

- *osigurati radniku zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi s radom*
- *jednom u pet godina, na zahtjev radnika, osigurati zdravstveni pregled (ne primjenjuje na radnike kojima je obveza redovitog zdravstvenog pregleda utvrđena propisima zaštite na radu)*
- *izabranom specijalisti medicine rada osigurati pristup na mjesta rada.*
- *izvijestiti specijalistu medicine rada o činjenicama vezanima uz rad, aktivnosti, mjesto rada i radni okoliš, za koje se zna ili pretpostavlja da mogu nepovoljno utjecati na zdravlje radnika (isto su obvezni i ovlaštenik poslodavca, stručnjak zaštite na radu, radnik i povjerenik radnika za zaštitu na radu)*

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA NA RADU - ČL. 63 - 64.

Specijalist medicine rada je obvezan:

- *izvijestiti nadležnog inspektora i zavod nadležan za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu o svakom slučaju za koji se osnovano sumnja da se radi o profesionalnoj bolesti*
- *utvrditi ocjenu radne sposobnosti radnika te ispunjavanje uvjeta na temelju uputnice poslodavca, uzimajući u obzir podatke o poslovima i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu sposobnosti radnika za obavljanje poslova iz procjene rizika, koji se odnosi na poslove koje obavlja dotični radnik.*
- *Radi utvrđivanja, odnosno provjere zdravstvene sposobnosti za obavljanje određenih poslova, poslodavac može prije i tijekom radnog odnosa o svom trošku uputiti radnika na zdravstveni pregled.*
- *Prethodni i periodični zdravstveni pregledi ne smiju biti na trošak radnika.*

OBVEZE PREMA TIJELIMA NADZORA – čl. 65.

Poslodavac je obvezan:

- inspektoru rada, na njegov zahtjev, dati obavještenja i podatke koji su mu potrebni u obavljanju nadzora
- u roku od osam dana od isteka roka utvrđenog rješenjem inspektora rada izvijestiti tijelo nadležno za poslove inspekcije rada o izvršenju rješenja ili o razlozima zbog kojih rješenje nije izvršeno
- omogućiti tijelu nadležnom za inspekcijski nadzor pregled video, odnosno audio zapisa.

Obveze poslodavca radi slučaja ozljede na radu:

- obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o smrtnoj ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad
- obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad zbog koje je radniku ili osobi na radu pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je ozlijeđena osoba zadržana na liječenju u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi ili dnevnoj bolnici.
 - obavijest je obvezan dostaviti odmah po nastanku ozljede
 - smatra se da je poslodavac ispunio obvezu ako je nakon isključenja izvora ozljede, pružanja prve pomoći ozlijeđenoj osobi te pozivanja hitne medicinske pomoći ili zbrinjavanja ozlijeđene osobe u stacionarnu zdravstvenu ustanovu ili dnevnu bolnicu, bez odgađanja obavijestio mjesno nadležni ured tijela nadležnog za inspekcijski nadzor na broj telefona objavljen na službenim stranicama toga tijela ili na jedinstveni telefonski broj za hitne službe

112.

DJELATNOSTI U VEZI SA ZAŠTITOM NA RADU – Projektiranje i izvođenje radova – čl. 73-78.

Projektant je obvezan:

- u glavnom projektu primijeniti odgovarajuća pravila zaštite na radu.

Investitor je obvezan osigurati da:

- se pri projektiranju građevina namijenjenih za rad u skladu s posebnim propisom izradi elaborat zaštite na radu koji obuhvaća i razrađuje način primjene pravila zaštite na radu pri korištenju građevina namijenjenih za rad.

Investitor, vlasnik građevine, koncesionar ili druga osoba za koju se izrađuje glavni projekt, mora:

- imenovati jednog ili više koordinatora zaštite na radu tijekom izrade projekta i tijekom građenja kada radove izvode ili je predviđeno da ih izvode dva ili više izvođača.
- prije uspostave gradilišta osigurati izradu plana izvođenja radova u skladu s provedbenim propisom, **Pravilnikom o zaštiti na radu na privremenim gradilištima, N.N. br. 48/18.**

NADLEŽNOST VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

Vlada Republike Hrvatske sustavno prati stanje u području zaštite na radu u Republici Hrvatskoj te uz savjetovanje s predstavnicima poslodavaca i radnika utvrđuje, predlaže, provodi i sustavno preispituje politiku zaštite na radu te predlaže izmjene zakonodavstva radi unapređivanja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika i u tu svrhu osniva Nacionalno vijeće za zaštitu na radu.

Nacionalno vijeće za zaštitu na radu ima sedam članova i obavlja poslove:

- prati, analizira i ocjenjuje sustav i politiku zaštite na radu i o svojim nalazima i ocjenama izvješćuje Vladu Republike Hrvatske te predlaže potrebne promjene
- prati učinke primjene Zakona o zaštiti na radu, njegovih provedbenih propisa, posebnih zakona i drugih propisa kojima se u Republici Hrvatskoj štite sigurnost i zdravlje radnika te, prema potrebi, predlaže Vladi Republike Hrvatske njihove promjene, kao i njihovo usklađivanje s međunarodnim propisima
- daje mišljenje na nacрте iskaza o procjeni učinaka propisa i na nacрте prijedloga propisa iz područja zaštite na radu
- predlaže mjere za unapređivanje sustava zaštite na radu u Republici Hrvatskoj
- sudjeluje u organiziranju obilježavanja Nacionalnog dana zaštite na radu
- obavlja i druge poslove na zahtjev Vlade Republike Hrvatske.

Nacionalni dan zaštite na radu obilježava se u Republici Hrvatskoj **28. travnja na Svjetski dan zaštite na radu.**

6.

POSEBNI PROPISI KOJI SE ODNOSE NA ZAŠTITU NA RADU, OVISNO O DJELATNOSTI POSLODAVCA

ZAKONSKI PROPISI

(<http://uznr.mrms.hr/propisi/nacionalni-propisi/>)

➤ OPĆI PROPISI

➤ RADNO I SOCIJALNO PRAVO

➤ TEHNIČKI PROPISI I NORME

➤ ZAŠTITA OKOLIŠA

➤ DRŽAVNI INSPEKTORAT

➤ **ZAŠTITA NA RADU**

➤ **PROPISI PREMA RIZICIMA**

➤ **Opasnosti**

Mehaničke

Električna struja

Požar i eksplozija

➤ **Štetnosti**

Kemijske

Fizikalne

Biološke

➤ **Napori**

➤ **Građevinarstvo**

➤ **Poloprivreda, šumarstvo i
ribarstvo**

7.

POSLJEDICE NEPROVOĐENJA ZAŠTITE NA RADU ZA POSLODAVCA

NOVČANE KAZNE

1. Novčanom kaznom u iznosu od **7.000,00 kuna** kaznit će se za prekršaj koordinator zaštite na radu fizička osoba ako ne izradi ili ne da izraditi plan izvođenja radova, ili ako ne izradi ili ne da izraditi potrebna usklađenja plana izvođenja radova i dokumentacije sa svim promjenama na gradilištu ([članak 77.](#) stavak 1. podstavak 2. i stavak 2. podstavak 3.).

U slučaju ponavljanja prekršaja počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u dvostrukom iznosu.

Za prekršaj počinitelju se može izreći novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja u iznosu od 1.900,00 kuna.

NOVČANE KAZNE

2. Novčanom kaznom u iznosu od **10.000,00 kuna** kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:
- ako ne organizira sastajanje odbora za zaštitu na radu najmanje jedanput u šest mjeseci i ako u slučaju smrtne ozljede ne sazove sjednicu odbora za zaštitu na radu u roku od dva radna dana od nastanka takve ozljede (članak 34. stavci 7. i 8.)
 - ako ne izradi plan evakuacije i spašavanja ili ne odredi radnike koji će provoditi mjere i osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje, ili ne osposobi radnike na način da ih upozna s planom evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja, ili ne provodi praktične vježbe evakuacije i spašavanja najmanje jednom u dvije godine (članak 55. stavci 1. i 5.)
 - ako ne provodi zaštitu nepušača od djelovanja dima duhanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda za pušenje i para elektroničkih cigareta te ako ne spriječi pušenje na radnim sastancima ili na mjestu rada (članak 57. stavci 1., 2. i 3.)
 - ako ne provodi zabranu zlouporabe alkoholnih pića i sredstava ovisnosti na mjestu rada prikladnim mjerama (članak 58. stavak 2.)
 - ako ne osigura povjereniku radnika za zaštitu na radu potrebno vrijeme i uvjete za nesmetano obnašanje dužnosti (članak 72.)

Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 kuna poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

U slučaju ponavljanja prekršaja počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u dvostrukom iznosu.

Za prekršaj može se izreći novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja poslodavcu pravnoj osobi u iznosu od 1.900,00 kuna, a poslodavcu fizičkoj osobi i odgovornoj osobi pravne osobe u iznosu od 1.500,00 kuna.

NOVČANE KAZNE

3. Novčanom kaznom u iznosu od **30.000,00 kuna** kaznit će se pravna osoba za koju se po posebnom propisu izrađuje projekt, odnosno izvode radovi:
- ako kao investitor ne osigura da se pri projektiranju izradi elaborat zaštite na radu koji obuhvaća i razrađuje način primjene pravila zaštite na radu pri korištenju građevina namijenjenih za rad ili kao investitor, vlasnik građevine, koncesionar ili druga osoba za koju se izrađuje projekt ne imenuje koordinatora zaštite na radu pri izradi projekta ili tijekom građenja (članak 73. stavci 3. i 4.)
 - ako najkasnije jedan dan prije početka izvođenja radova na iskorištavanju šuma na privremenom radilištu na kojem će radovi trajati duže od pet dana i na kojemu će radove izvoditi dva ili više izvođača nije tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada dostavio obavijest iz članka 74. stavka 2. ovoga Zakona
 - ako najkasnije jedan dan prije početka izvođenja građevinskih radova na gradilištu na kojemu će radove izvoditi dva ili više izvođača nije dostavio prijavu gradilišta tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada u skladu s provedbenim propisom (članak 75. stavci 3. i 4.)
 - ako na gradilištu nema plan izvođenja radova ili ako takav plan nema propisani sadržaj (članak 75., stavak 5.)

Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 4.900,00 kuna poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

U slučaju ponavljanja prekršaja počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u dvostrukom iznosu.

Za prekršaj može se izreći novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja poslodavcu pravnoj osobi u iznosu od 10.000,00 kuna, a poslodavcu fizičkoj osobi i odgovornoj osobi pravne osobe u iznosu od 1.900,00 kuna.

NOVČANE KAZNE

4. Novčanom kaznom u iznosu od **30.000,00 kuna** kaznit će se poslodavac pravna osoba koji:
- sam obavlja radove na iskorištavanju šuma, ako najkasnije jedan dan prije početka izvođenja radova na privremenom radilištu na kojem će radvi trajati duže od pet dana ne dostavi obavijest tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada (članak 74. stavak 2.)
 - sam obavlja građevinske radove, ako najkasnije jedan dan prije početka izvođenja radova na privremenom gradilištu ne dostavi prijavu gradilišta tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada u skladu s provedbenim propisom (članak 74., stavak 3.)

Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 4.900,00 kuna poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

U slučaju ponavljanja prekršaja počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u dvostrukom iznosu.

Za prekršaj može se izreći novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja poslodavcu pravnoj osobi u iznosu od 10.000,00 kuna, a poslodavcu fizičkoj osobi i odgovornoj osobi pravne osobe u iznosu od 1.900,00 kuna.

NOVČANE KAZNE

5. Novčanom kaznom u iznosu od **30.000,00 kuna** kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:
- ako nije procijenio rizike za život i zdravlje radnika i osoba na radu u pisanom ili elektroničkom obliku, uzimajući u obzir poslove i njihovu prirodu, ili ako procjena rizika nije dostupna radniku na mjestu rada, ili ako u postupku izrade procjene rizika nisu sudjelovali radnici odnosno njihovi predstavnici (članak 18. stavci 1., 2. i 5.)
 - ako poslove zaštite na radu ne obavlja u skladu s odredbama članka 20. ovoga Zakona
 - ako nije osigurao da pristup mjestima rada na kojim se obavljaju poslovi s posebnim uvjetima rada imaju samo radnici koji su dobili pisane upute za rad na siguran način i osobnu zaštitnu opremu (članak 32. stavak 4.)
 - ako odmah po nastanku smrtne ozljede i ozljede nastale u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad zbog koje je radniku ili osobi na radu pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je ozlijeđena osoba zadržana na liječenju u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi ili dnevnoj bolnici, ne obavijesti tijelo nadležno za inspeksijski nadzor (članak 65. stavci 1., 2. i 3.)
 - ako troškovi provođenja zaštite na radu terete radnika (članak 17. stavak 6.).

Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 6.000,00 kuna poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

U slučaju ponavljanja prekršaja počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u dvostrukom iznosu.

Za prekršaj može se izreći novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja poslodavcu pravnoj osobi u iznosu od 10.000,00 kuna, a poslodavcu fizičkoj osobi i odgovornoj osobi pravne osobe u iznosu od 1.900,00 kuna.

NOVČANE KAZNE

6. *Novčanom kaznom u iznosu od **100.000,00 kuna** kaznit će se za prekršaj pravna osoba ovlaštena za obavljanje poslova zaštite na radu ako poslove zaštite na radu ne obavlja u skladu s odredbama ovoga Zakona i drugih propisa na temelju njega (članak 82. stavak 2.).*

Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 kuna ovlaštena fizička osoba i odgovorna osoba ovlaštene pravne osobe.

Za prekršaj počinjen drugi put ovlaštenoj pravnoj i fizičkoj osobi, kao i odgovornoj osobi ovlaštene pravne osobe, uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od jedne godine.

Za prekršaj izriče se novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja ovlaštenoj pravnoj osobi u iznosu od 14.900,00 kuna, a ovlaštenoj i odgovornoj osobi ovlaštene pravne osobe u iznosu od 1.900,00 kuna.

NOVČANE KAZNE

7. Novčanom kaznom u iznosu od **120.000,00 kuna** kaznit će se za prekršaj pravna osoba ili poslodavac pravna osoba:
- ako obavlja poslove zaštite na radu bez ovlaštenja (članak 82. stavak 1.)
 - ako ne izvrši izvršno rješenje nadležnog inspektora (članci 91. i 92.).

Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 kuna ovlaštena fizička osoba ili poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

U slučaju ponavljanja prekršaja počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u dvostrukom iznosu.

Za prekršaj može se izreći novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja ovlaštenoj pravnoj osobi ili poslodavcu pravnoj osobi u iznosu od 14.900,00 kuna, a ovlaštenoj fizičkoj osobi ili poslodavcu fizičkoj osobi i odgovornoj osobi pravne osobe u iznosu od 1.900,00 kuna.